

Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass

TALL

SOM FORTELLER

Maj-Lisa Lervåg og Nawid Fazli

RAPPORTER / REPORTS

2023/18

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 28. april 2023

ISBN 978-82-587-1727-7 (elektronisk)

ISSN 1892-7513 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Etter opptaket til universitets- og høyskoleutdanning gjennom Samordna opptak står det hvert år igjen en gruppe kvalifiserte søkere som ikke får tilbud om studieplass. Disse søkerne har alle nødvendige formelle kvalifikasjoner, men får ikke tilbud om opptak ved noen av studieønskene sine. Antallet har vært økende de siste ti årene, selv om vi i 2022 så en nedgang i antall kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass.

I denne rapporten presenterer Statistisk sentralbyrå (SSB) deskriptiv statistikk som belyser kjennetegn ved kvalifiserte søkere uten studieplass i hovedopptaket til Samordna opptak. Rapporten gir også informasjon om arbeids- og studiesituasjon hos denne søkergruppen samme høst og året etter.

Rapporten bygger på søkerdata fra Database for statistikk om høyere utdanning (DBH), som ligger under Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir).

Rapporten er utarbeidet av Maj-Lisa Lervåg og Nawid Fazli ved seksjon for utdannings- og kulturstatistikk. Rapporten er finansiert av Kunnskapsdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 25. april 2023

Ann-Kristin Brændvang

Sammendrag

Etter opptaket til universitets- og høyskoleutdanning gjennom Samordna opptak står det hvert år igjen en gruppe kvalifiserte søkere som ikke får tilbud om studieplass. I 2021 gjaldt dette 17 prosent av de kvalifiserte søkerne. 2022 er første året med nedgang i antall kvalifiserte søkere uten studieplass, og i tiårsperioden før har det vært en økende mengde kvalifiserte søkere som ikke får tilbud om studieplass (Samordna opptak, 2022, s. 12).

De kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass i hovedopptaket til Samordna opptak er søkere som oppnår kvalifikasjonskravene og har søkt på minst ett studieprogram, uten at de får tilbud om studieplass. Det er i disse tilfellene flere søkere enn det er studieplasser tilgjengelig på et studieprogram. Rapporten tar for seg søkerne i 2013 og 2018, og finner ikke store forskjeller mellom disse søkerkullene. Sammendraget tar for seg resultatene fra 2018.

Det er flere kjennetegn ved de kvalifiserte søkerne som ikke får tilbud om studieplass. Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass sender i snitt inn færre søknader enn de som får tilbud om studieplass. Yngre søkere sender i snitt inn flere søknader enn eldre søkere. Har man fullført en universitets- og høyskoleutdanning tidligere sender man inn færre søknader, og dette gjelder uansett alder hos søkeren.

Mens 87 prosent av kvalifiserte søkere som er 21 år og yngre får tilbud om studieplass, gjelder dette 69 prosent blant søkere som er 45 år og eldre. Søkere som har foreldre med høyere utdanning får oftere tilbud om studieplass enn søkere som har foreldre med mindre utdanning. Nærmere ni av ti kvalifiserte søkere som har foreldre med lang høyere utdanning fikk tilbud om studieplass i 2018.

Kvalifiserte søkere som er innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre får i mindre grad tilbud om studieplass, med 75 prosent. I øvrig befolkning var andelen med tilbud om studieplass på 82 prosent. En større andel blant søkerne som er norskfødte med innvandrerforeldre søker seg inn på profesjonsutdanningene med de høyeste poenggrensene (8 prosent). Likevel er det søkerne til profesjonsstudiene blant de fra øvrig befolkning som i størst grad får tilbud om opptak, hvor seks av ti får tilbud om studieplass mot 45 prosent blant søkere som er norskfødte med innvandrerforeldre.

Vi følger også de kvalifiserte søkerne som ikke fikk tilbud om studieplass i tiden etterpå. Fire av ti var registrert i høyere utdanning samme høst, som vil si at de enten fortsatte i en pågående utdanning eller kom inn via restopptak eller lokale opptak. Nærmere halvparten (46 prosent) var registrert som sysselsatte som hovedaktivitet, det vil si at de ikke studerte på tidspunktet. De fleste var altså registrert i høyere utdanning og/eller jobb samme høst, selv om de ikke fikk tilbud om studieplass gjennom hovedopptaket i Samordna opptak.

Halvparten av de kvalifiserte søkerne som ikke fikk tilbud om opptak i 2018 var gjensøkere året etter, det vil si at de også søkte om studieplass via Samordna opptak våren 2019. Blant disse fikk seks av ti tilbud om studieplass våren 2019. Resultatene viser altså at mange er i utdanning, både samme høst som de ikke fikk studieplass gjennom Samordna opptak og året etter.

Abstract

After the admission to university and colleges through Samordna opptak (The Norwegian Universities and Colleges Admission Service), there is a group of qualified applicants who do not receive an offer of admission each year. In 2021, this applied to 17 per cent of the qualified applicants. 2022 is the first year with a decrease in the number of qualified applicants without an offer of admission, and in the previous decade, there has been an increasing number of qualified applicants who do not receive an offer of admission (Samordna opptak, 2022, p. 12).

The qualified applicants without an offer of admission in the main admission round of Samordna opptak are applicants who meet the qualification requirements and have applied for at least one study program, but do not receive an offer of admission. In these cases, there are more applicants than available study places for a particular study programme. This report focuses on applicants from 2013 and 2018 and finds no significant differences between these groups of applicants. The summary presents the results from 2018.

There are several characteristics of qualified applicants who do not receive an offer of admission. Qualified applicants without an offer of admission submit, on average, fewer applications than those who receive an offer of admission. Younger applicants submit more applications on average than older applicants. If one has completed a degree previously, they submit fewer applications, regardless of the applicant's age.

While 87 per cent of qualified applicants who are 21 years old or younger receive an offer of admission, this applies to 69 percent among applicants who are 45 years old or older. Applicants who have parents with tertiary education are more likely to receive an offer of admission than applicants whose parents have completed education below upper secondary education. Nearly nine out of ten qualified applicants who have parents with tertiary education received an offer of admission in 2018.

Qualified applicants who are immigrants and Norwegian-born with immigrant parents are less likely to receive an offer of admission, at 75 percent. In the rest of the population, the proportion of those offered admission was 82 percent. A larger proportion among applicants who are Norwegian-born with immigrant parents apply to professional education programs with the highest score scores (8 percent). Nevertheless, it is the applicants for professional studies among the rest of the population who are most likely to be admitted, where six out of ten receive an offer of admission, compared to 45 percent among applicants who are Norwegian-born with immigrant parents.

We also follow the qualified applicants who did not receive an offer of admission afterwards. Four out of ten were registered at tertiary education the same fall, which means that they either continued in an ongoing education or came in through a supplementary admission or local admission. Nearly half (46 percent) were registered as employed as the main activity, meaning that they were not studying at the time. Most were therefore registered at tertiary education and/or employment the same fall, even though they did not receive an offer of admission through the main admission round in Samordna opptak.

Half of the qualified applicants who did not receive admission in 2018 also applied the following year, meaning they also applied for admission via Samordna opptak in the spring of 2019. Among these, six out of ten received an offer of admission in the spring of 2019. The results show that many are in tertiary education, both the same fall they did not receive an offer of admission through Samordna opptak and the following year.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Introduksjon	7
1.1. Datagrunnlag og populasjon	7
1.2. Definisjoner	9
1.3. Rapportens oppbygning.....	10
2. Hvem er de kvalifiserte søkerne uten studieplass?	11
2.1. Kjennetegn ved søknadene	11
2.2. Kjennetegn ved søkerne.....	13
3. Hva gjør de kvalifiserte søkerne i stedet?	22
3.1. Status samme høst	22
3.2. Status året etter.....	26
4. Avsluttende diskusjon	27
Referanser	28
Vedlegg A: Vedleggstabeller	29
Figurregister	34
Tabellregister	35

1. Introduksjon

Statistisk sentralbyrå (SSB) ser i denne rapporten nærmere på kvalifiserte søkere til universitets- og høyskoleutdanning som ikke får tilbud om studieplass gjennom Samordna opptak. I 2021 gjaldt dette 17 prosent av de kvalifiserte søkerne. 2022 er første året med nedgang i antall kvalifiserte søkere uten studieplass, og i tiårsperioden før har det vært en økende mengde kvalifiserte søkere som ikke får tilbud om studieplass (Samordna opptak, 2022, s. 12). En søker regnes som kvalifisert hvis søkeren oppfyller opptakskravene til minst ett av studietilbudene på sin søkerliste.

Etter en beskrivelse av utviklingen i søkertall og antall kvalifiserte søkere uten studieplass over tid, tar rapporten for seg kjennetegn ved kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass, samt hva søkerne gjorde i stedet. Rapporten tar utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Hva kjennetegner de kvalifiserte søkerne som ikke får tilbud om studieplass gjennom Samordna opptak?
- Hva gjorde de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass gjennom Samordna opptak både samme høst og året etter?

Rapporten belyser disse spørsmålene ved å utforske faktorer som kjønn, alder, sysselsetting, tidligere gjennomført utdanning med mer. Populasjonen består av kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass gjennom Samordna opptak i 2013 og 2018. Der hvor det er hensiktsmessig for å belyse særlige kjennetegn ved populasjonen, vil vi sammenligne med kvalifiserte søkere med tilbud om studieplass.

1.1. Datagrunnlag og populasjon

Rapporten tar utgangspunkt i søkerdata innhentet fra Database for statistikk om høyere utdanning (DBH), som ligger under Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Søkerdataene inneholder tall fra både Samordna opptak og lokale opptak, og omfatter både høst- og våropptak. DBH og HK-dir er ikke ansvarlig for analysen av dataene eller tolkninger som gjøres i denne rapporten.

Det kan tenkes at andelen kvalifiserte søkere som ikke får tilbud om studieplass vil være høyere i de studieprogrammene der karaktersnittet for opptak er høyere. Vi har i forbindelse med denne rapporten ikke hatt et datagrunnlag som har gjort det mulig å sammenligne søkeradferd i lys av opptakskrav, men vi kan likevel isolere utdanninger med typisk høye karaktersnitt for å undersøke dette.

Datagrunnlaget fra DBH kobles på data om igangværende studenter og tidligere utdanninger fra Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB). NUDB er en forløpsdatabase som samler SSBs individbaserte utdanningsstatistikk, og databasen omfatter utdanningsstatistikk på individnivå tilbake til 1970. Personer registreres i NUDB når de avslutter grunnskolen, og databasen inneholder blant annet informasjon om kurs tatt på videregående nivå, fagskole og universitets- og høyskoleutdanning.

For informasjon personers tilknytning til arbeid, utdanning og velferdsordninger har vi benyttet informasjon fra system for persondata (SFP). De viktigste datakildene i SFP er SSBs registerbaserte sysselsettingsstatistikk og utdanningsstatistikk (igangværende utdanning), Det sentrale folke-registeret (DSF) og NAVs registre over arbeidsledige og personer på ulike tiltak og offentlige ytelser. Til og med 2014 ble sysselsetting målt den 3 uken i november. Fra 2015 er referanseuken den uken som inneholder den 16. november. Fra og med 2015 bygger statistikken over sysselsatte i hovedsak på A-ordningen, som er en samordnet digital innsamling av opplysninger om arbeidsforhold, inntekt og skattetrekk til Skatteetaten, NAV og SSB. I tillegg til A-ordningen benyttes andre registre, der de

viktigste er selvangivelsesregisteret administrert av Skattedirektoratet, registeret over vernepliktige fra Vernepliktsverket og Enhetsregisteret. Tallene før og etter 2015 er ikke direkte sammenlignbare.

Populasjon

Populasjonen i denne rapporten er kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass gjennom Samordna opptak i årene 2013 og 2018. En søker regnes som kvalifisert hvis søkeren oppfyller opptakskravene til minst ett av studietilbudene på sin søkerliste.

For å anses som kvalifisert søker uten tilbud om studieplass ser vi på utfallet i hovedopptaket, som også innebærer det påfølgende suppleringsopptaket. Suppleringsopptaket omhandler prosessene hvor søkere som står på venteliste fra hovedopptaket kan få tilbud om studieplass. Det innebærer at vedkommende ble satt på venteliste på det høyeste studieønsket man kvalifiserte for, og får plass ved at andre takket nei til studieplassen i hovedopptaket. Kvalifiserte søkere som kommer inn på en ønsket studieplass via venteliste, vil ikke havne i målpopulasjonen da vedkommende fikk tilbud om studieplass via Samordna opptak.

Tabell 1.1 viser hvilke utfall som innebærer at noen anses som en kvalifisert søker uten tilbud om studieplass og dermed inkluderes i populasjonen.

Tabell 1.1 Populasjonsavgrensning

Søkertype	Tilbud om studieplass i hovedopptaket	Tilbud om studieplass i suppleringsopptaket	I populasjonen
Kvalifisert søker	Nei	Nei	Ja
Kvalifisert søker	Nei	Ja	Nei
Kvalifisert søker	Ja	-	Nei
Ikke-kvalifisert søker	Nei	-	Nei

Kilde: Statistisk sentralbyrå

En søker er inkludert i populasjonen kun basert på ovennevnte begrensninger, og det tas ikke hensyn til hvorvidt den enkelte søker for eksempel har søkt studieplass i lokale opptak eller benytter seg av ledige studieplasser i restopptaket. Kvalifiserte søkere som fikk tilbud om studieplass i Samordna opptak benyttes gjennomgående til sammenligningsformål i kapittel 2.

Rapporten benytter søkerdata fra 2013 og 2018. 2018 er valgt fordi det representerer det nyeste søkerkullet hvor en kan kontrollere for hva søkerne gjorde året etter, uten å være påvirket av koronapandemien. Søker tallene til universitets- og høyskoleutdanning økte kraftig i koronaperioden, og nedstengingene som følge av pandemien skapte blant annet utfordringer på arbeidsmarkedet, med mange som ble permitterte. Studenter ble også rammet av dette i stor grad, da deltidsjobbene ofte er i næringer som er spesielt utsatt, som for eksempel restaurant- og utelivsbransjen. 2013 er valgt som et kontrollår, og representerer et opptak som ligger lengre bak i tid og fant sted før de omfattende sammenslåingene etter strukturendringene i universitets- og høyskolesektoren i januar 2016 (Kunnskapsdepartementet, 2016).

Databearbeiding

I Samordna opptak kan hver søker sende inn opptil ti søknader i prioritert rekkefølge. Hver enkelt søknad utgjør en observasjon. Datasettet består derfor av opptil ti observasjoner per søker i hovedopptaket i et gitt år. For å kunne omtale den enkelte søker og sentrale karakteristikk, er det nødvendig å begrense datasettet til kun én observasjon per søker. Siden populasjonen ikke har fått tilbud om studieplass på noen av sine studieønsker, beholder vi det høyest prioriterte ønsket som søkeren kvalifiserte for.

Dette innebærer å sortere søknadene etter visse kriterier. Dataene sorteres i synkende rekkefølge med den enkeltes førsteønske øverst, så andreønske, tredjeønske og så videre. For hver søker beholdes bare det høyest rangerte studieønsket som den enkelte kvalifiserte for. Hvis en søker ikke kvalifiseres til noen av sine studieønsker, fjernes vedkommende fra datasettet. Vi har da en populasjon som inneholder alle kvalifiserte søkere, med informasjon om hvilken utdanning søkeren hadde høyest på listen og som vedkommende faktisk kvalifiseres for.

Det endelige søkerdatasettet med kvalifiserte søkere uten studieplass i hovedopptaket i 2013- og 2018 består etter vår bearbeiding av henholdsvis 12 277 og 23 271 søkere.

1.2. Definisjoner

Database for statistikk om høyere utdanning (DBH): En database med et bredt spekter av informasjon om høyere utdanning i Norge, blant annet informasjon om registrerte studenter, studietilbud samt søknader og opptak til universiteter og høyskoler. Databasen er drevet av Norsk senter for forskningsdata (NSD).

Gjensøker: Gjensøkere er søkere som har søkt om opptak til universitets- og høyskoleutdanning i to påfølgende år eller mer, uavhengig av søknadens innhold eller utfall.

Hovedopptak: I hovedopptaket i Samordna opptak gis det tilbud om studieplass til kvalifiserte søkere som fyller opptakskravene. Er det flere kvalifiserte søkere enn plasser konkurrerer søkerne på karakterpoeng. Søkerne har mulighet til å takke ja eller nei til tilbud om opptak, samt å stå på venteliste plass.

Igangværende studenter: Studenter som er registrert ved universiteter og høyskoler i Norge per 1. oktober, samt studenter som tar hele utdanningen sin i utlandet (gradsstudenter).

Lokale opptak: Lokale opptak foregår ved det enkelte lærested, hvor man søker om opptak direkte gjennom lærestedets eget opptakssystem. Opptak ved de fleste private høyskoler, og noen få offentlige høyskoler, skjer gjennom lokale opptak. Lokale opptak omfatter både grunntutdanninger og masterutdanninger. Lokale opptak ved offentlige universiteter og høyskoler omfatter kun opptak til masterutdanninger, praktisk-pedagogisk utdanning (PPU), etter- og videreutdanninger eller enkeltemner.

NUDB: Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) er en forløpsdatabase som samler all SSBs individbaserte utdanningsstatistikk, og databasen omfatter utdanningsstatistikk på individnivå tilbake til 1970. Personer registreres i kurstabellen i NUDB når de avslutter grunnskolen, og databasen inneholder blant annet informasjon om kurs tatt på videregående nivå, fagskole og høyere utdanning. Videre inneholder databasen informasjon om nasjonale prøver samt demografiske bakgrunnsvariabler.

Samordna opptak: Samordna opptak er et offentlig service- og koordineringsorgan for opptak til grunntutdanninger ved universiteter og høyskoler i Norge, dvs. utdanninger som normalt bygger på videregående opplæring. Det omfatter opptak til nesten alle offentlige universiteter og høyskoler og noen private høyskoler. En liten andel av høyskolene i Samordna opptak arrangerer lokale opptak til noen av sine grunntutdanninger. Opptaket gjennom Samordna opptak omfatter heller ikke masterutdanninger, praktisk-pedagogisk utdanning (PPU), etter- og videreutdanninger eller enkeltemner (HK-dir, 2022, s. 2).

Sysselsatte: Sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra

arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte. Dette følger anbefalingene fra den internasjonale arbeidsorganisasjonen ILO. Sysselsatte omfatter lønnstakere og selvstendig næringsdrivende. Ikke-sysselsatte omfatter registrerte arbeidsledige hos Nav og personer utenfor arbeidsstyrken. I denne rapporten er personer i førstegangstjeneste skilt ut som egen gruppe, og ikke medregnet i gruppen for sysselsatte.

Tilbud om studieplass: Tilbud om studieplass gis gjennom opptak til universitets- og høgskoleutdanning, hvor søkere kan takke ja eller nei til tilbudet. Tilbudet gjelder på ett bestemt studieprogram. I vår omtale av tilbud om studieplass gjelder dette i hovedopptaket til Samordna opptak. Også omtalt som «tilbud om opptak».

Universitets- og høgskoleutdanning, kort: Omfatter alle utdanninger på universitets- og høgskolenivå med en varighet på inntil fire år fulltid.

Universitets- og høgskoleutdanning, lang: Omfatter alle utdanninger på universitets- og høgskolenivå med en varighet på mer enn fire år fulltid, inkludert forskerutdanning.

1.3. Rapportens oppbygning

I dette kapittelet har vi presentert formålet og bakgrunnen for rapporten. Vi har også fremlagt en populasjonsavgrensning, viktige hensyn i databearbeidingen, samt sentrale definisjoner. I de følgende kapitlene analyserer vi kjennetegn ved kvalifiserte søkere som ikke får tilbud om studieplass, og kartlegger hva gruppen gjorde i stedet.

Kapittel 2 tar for seg kjennetegn ved kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass, relatert til personlige kjennetegn, søknadsdetaljer og utdanningsbakgrunn.

I kapittel 3 undersøker vi hva de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018 gjorde i stedet. Hvor mange studerte gjennom løsninger utenfor Samordna opptak? Hvilken arbeidssituasjon var søkerne som ikke benyttet plassen i? Vi undersøker i tillegg hvorvidt populasjonen er å finne som gjensøkere året etter.

I kapittel 4 presenterer vi en samlende diskusjon av funnene i rapporten.

2. Hvem er de kvalifiserte søkerne uten studieplass?

I dette kapitlet undersøkes kjennetegn ved søknadene og de enkelte søkerne i hovedopptaket i 2013 og 2018. Dette innebærer først en gjennomgang av detaljer rundt antall søknader og ulike typer studier. Videre ser vi til personlige kjennetegn hos søkerne, for eksempel gjennom kjønn, alder, sosial bakgrunn og tidligere utdanningshistorikk.

2.1. Kjennetegn ved søknadene

Hver søker kan i hovedopptaket søke om opptak på inntil 10 studieplasser i prioritert rekkefølge. Det mest vanlige blant alle de kvalifiserte søkerne i 2018-opptaket var å søke på 10 studieplasser, noe 23 prosent gjorde. 11 prosent sendte inn bare én søknad.

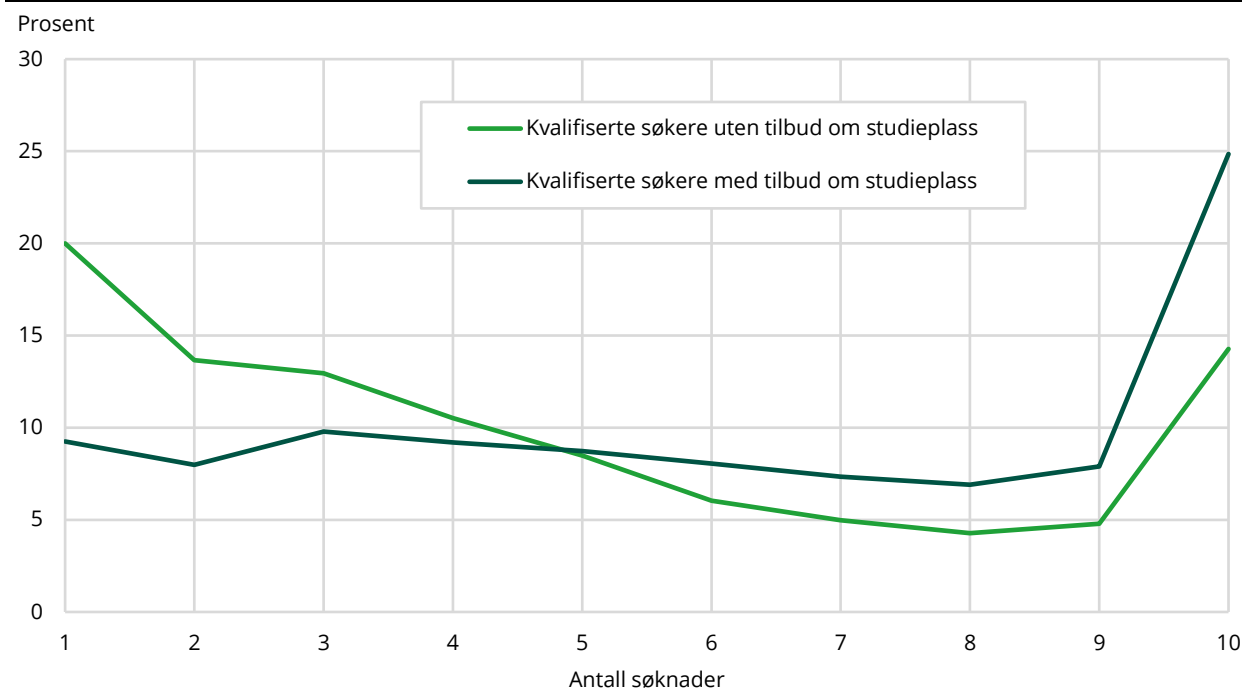
Færre søknader hos kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass

Det er klare forskjeller i antall søknader den enkelte sendte inn når vi sammenligner kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass. Figur 2.1 viser hvor mange søknader de kvalifiserte søkerne hadde på sin søknadsliste i 2018. Kvalifiserte søkere som fikk tilbud om studieplass hadde i snitt flere søknader på sin liste enn de som ikke fikk tilbud om studieplass.

Blant kvalifiserte søkere som fikk tilbud om studieplass hadde 25 prosent fylt opp hele listen sin. Dette gjaldt kun 14 prosent blant de som ikke fikk tilbud om opptak.

Hele 20 prosent av de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass i 2018 hadde sendt inn bare én søknad. Til sammenligning gjaldt dette 9 prosent av de som fikk tilbud om studieplass.

Figur 2.1 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter antall søknader. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A1 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

Tendensen er den samme i 2013, men da er forskjellene mellom søkerne med og uten studieplass enda større. Blant de kvalifiserte søkerne som ikke fikk tilbud om opptak i 2013 hadde kun 7 prosent fylt ut alle 10 søknader. Hele 24 prosent hadde bare én søknad på listen sin.

Selv om man ikke får tilbud om opptak til studieplasser man kvalifiserer for i hovedopptaket, kan man søke på restplasser i etterkant av hovedopptaket. 9 prosent av de kvalifiserte søkerne som ikke fikk tilbud om studieplass i hovedopptaket i 2018, søkte i restopptaket. 80 prosent av disse fikk tilbud om studieplass gjennom restopptaket. Se Tabell A2 i Vedlegg A. I 2013 var det en like stor andel som søkte seg inn på restopptaket, men dette året fikk en større andel plass gjennom restopptaket (89 prosent).

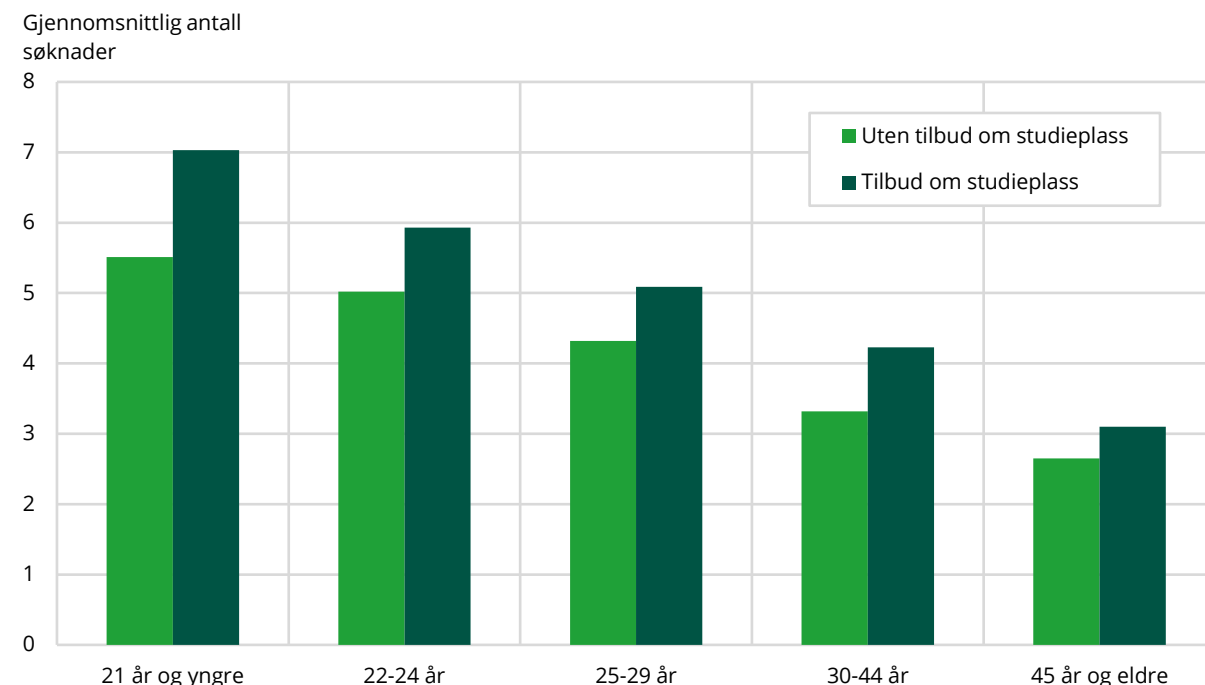
Flest søknader hos yngre søkere

Generelt sett er det slik at kvalifiserte søkere med tilbud om studieplass i gjennomsnitt har sendt inn flere søknader enn de som ikke får tilbud om studieplass. Denne forskjellen gjelder uansett aldersgruppe.

Uavhengig av utfall av søknaden er det forskjeller i hvor mange søknader den enkelte sender inn basert på aldersgruppe. Gjennomsnittlig antall søknader synker gradvis med søkerens alder. En mulig forklaring på hvorfor de eldste søkerne sender inn færre søknader kan være at disse har spesifikke mål med å ta utdanning i voksen alder, for eksempel en videreutdanning som bygger på eksisterende kompetanse eller som del i en yrkesendring. Man kan også i større grad være bundet til stedet man bor på, noe som gjør at man ikke søker på en utdanning flere steder i landet.

Kvalifiserte søkere i den yngste aldersgruppen, det vil si 21 år og yngre, sendte i gjennomsnitt inn flest søknader i hovedopptaket i 2018. Blant de med tilbud om studieplass var gjennomsnittet på 7 søknader, og blant de uten tilbud om studieplass var gjennomsnittet 5,5 søknader. Blant kvalifiserte søkere i den eldste aldersgruppen, 45 år og eldre, var gjennomsnittlig antall søknader på 2,6 blant de uten tilbud om studieplass.

Figur 2.2 Kvalifiserte søkere med og uten studieplass i 2018, etter gjennomsnittlig antall søknader og aldersgruppe. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A3 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

2.2. Kjennetegn ved søkerne

Hvem er de kvalifiserte søkerne som står uten tilbud om studieplass etter hovedopptaket? I dette delkapitlet tar vi for oss personlige kjennetegn ved de kvalifiserte søkerne uten plass.

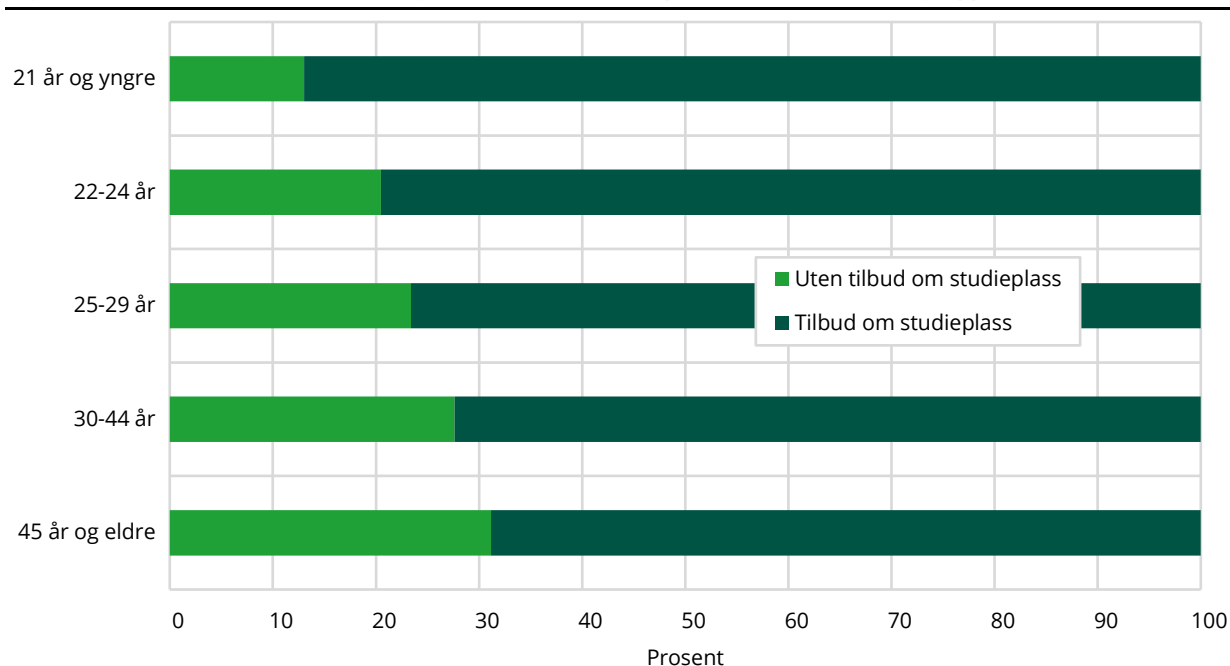
Kjønnsfordelingen ved universiteter og høyskoler har vært jevn de siste 20 årene (Nygård, 2022). Kvinner utgjør seks av ti studenter, og det samme bildet gjentar seg naturlig nok blant søkerne. I 2018-opptaket var 41 prosent av søkerne menn og 59 prosent av søkerne kvinner. Det var også en lik andel blant kjønnene som ikke fikk tilbud om studieplass selv om de var kvalifisert, med 17 prosent blant begge kjønn.

I 2013-opptaket utgjorde menn 40 prosent av søkerne og kvinnene 60 prosent. Da var det en noe større andel menn som ikke fikk tilbud om opptak selv om de var kvalifisert (13 prosent) enn blant kvinner (11 prosent). Merk at det i 2018 var en større andel kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass enn i 2013 uavhengig av kjønn. Dette forteller at man har flere som kvalifiserer og ønsker å studere enn det finnes studieplasser på ønskede studieprogrammer.

Alder

Andelen kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass øker med søkerens alder. Blant de yngste kvalifiserte søkerne i 2018, i aldersgruppen 18-21 år, er det kun en av ti som ikke får tilbud om studieplass. Blant de eldste søkerne, i aldersgruppen 45 år og eldre, gjelder dette tre av ti kvalifiserte søkere. Fra og med kvalifiserte søkere som er 25 år og eldre står mer enn to av ti uten tilbud om studieplass. Trenden var den samme i 2013, men andelene uten tilbud om studieplass var noe lavere generelt.

Figur 2.3 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter aldersgruppe. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A4 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

Som vist i figur 2.2 sender de yngste søkerne inn flest søknader. En mulig forklaring på hvorfor eldre søkere i mindre grad får tilbud om studieplass selv om de er kvalifiserte kan derfor være at eldre søkere i snitt sender inn færre søknader. Dette kan være fordi etablerte voksne søkere kan ha spesifikke utdanninger de søker seg inn på, som enten er relevante for yrket man er i, som et ledd i en ny karrierevei eller fordi man er geografisk bundet gjennom familiesituasjon og bosted. Med færre søknader er det også færre muligheter for å få tilbud om studieplass i opptaket.

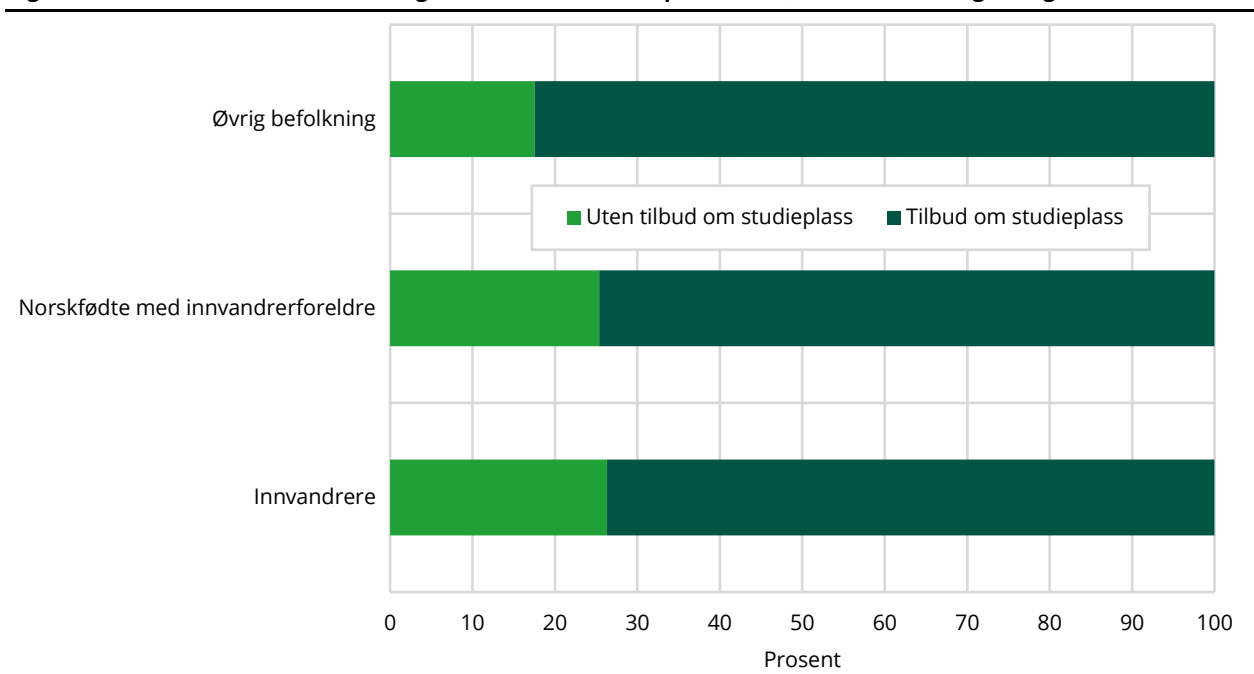
Flere uten tilbud om studieplass blant innvandrere

Det er en noe større andel kvalifiserte søkere som står uten tilbud om studieplass blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Blant kvalifiserte søkere fra den øvrige befolkningen stod 18 prosent uten tilbud om studieplass i hovedopptaket i 2018. Dette gjaldt 25 prosent blant norskfødte med innvandrerforeldre og 26 prosent blant innvandrere.

Tendensen er den samme i 2013. Det er små forskjeller mellom kjønnene når vi sammenligner ulike innvandringskategorier. Det er verdt å merke seg at vi her sammenligner grupper av svært ulik størrelse. Mens det var totalt 108 087 kvalifiserte søkere fra den øvrige befolkningen, var det 11 237 søkere som var innvandrere og 5 388 som var norskfødte med innvandrerforeldre.

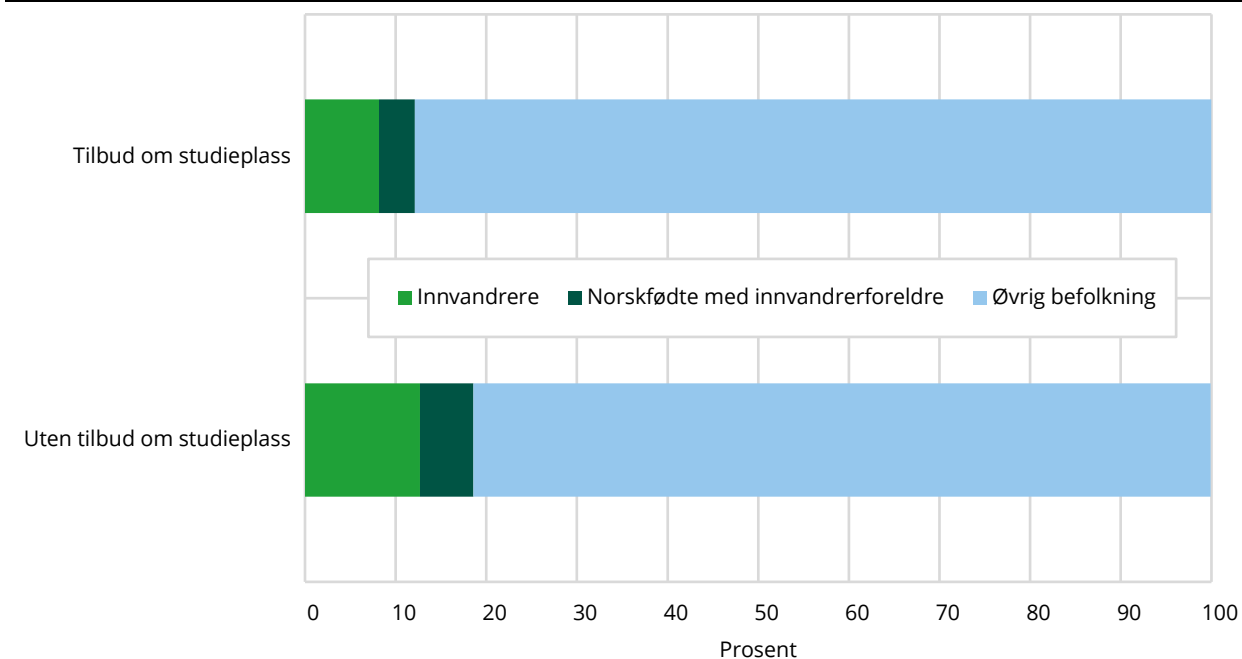
Når søkere kvalifiserer til en utdanning uten å få studieplass har dette sammenheng med plassbegrensninger, og det betyr i praksis at man konkurrerer med karakterer. Innvandrere med kort botid i Norge eller som får opptak via realkompetanse vil i mindre grad kunne konkurrere på karaktersnitt.

Figur 2.4 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter innvandringskategori. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A5 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

En annen måte å fremstille forskjellene på er ved å se andelen innvandrere blant kvalifiserte søkere og utfall, som vist i figur 2.5. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre utgjør en mindre andel blant de kvalifiserte søkerne som fikk tilbud om studieplass. Av alle kvalifiserte søkere som fikk tilbud om studieplass, utgjorde den øvrige befolkningen hele 88 prosent. Blant dem som ikke fikk tilbud om studieplass utgjorde den øvrige befolkningen 81 prosent, så i denne gruppen finner vi en større andel innvandrere (13 prosentpoeng flere) og norskfødte med innvandrerforeldre (2 prosentpoeng flere).

Figur 2.5 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter innvandringskategori. Andel

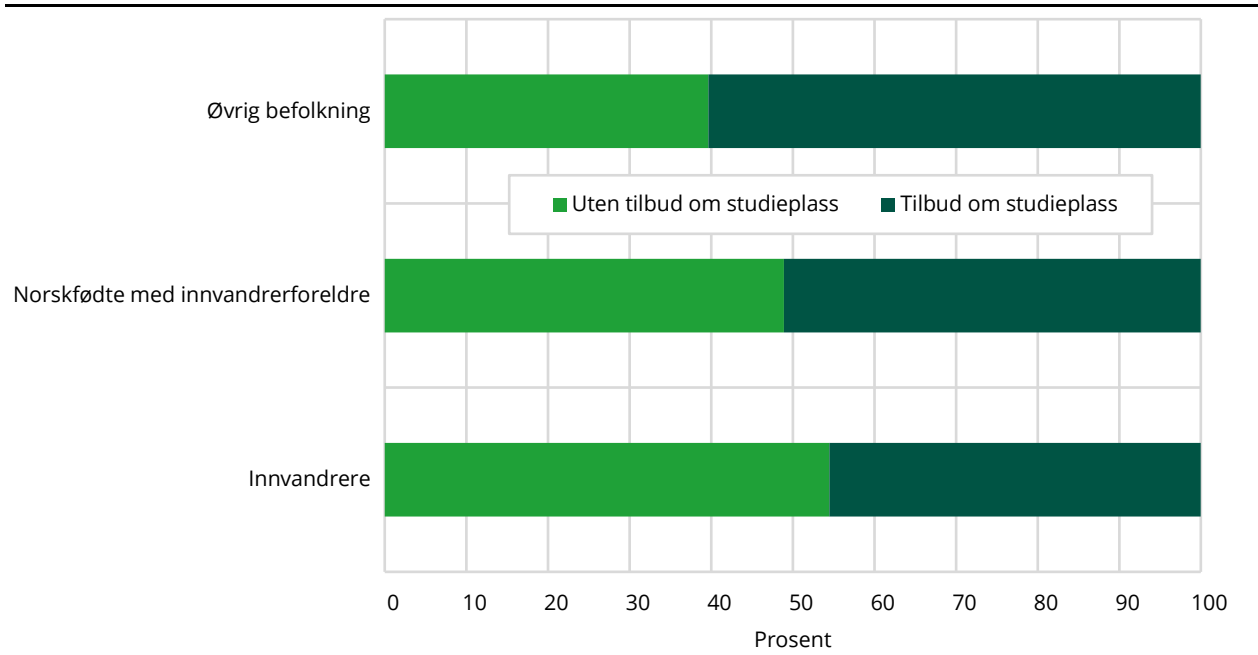
Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A5 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

For å se på eventuelle forklaringer på hvorfor en av fire innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre ikke får tilbud om opptak selv om de er kvalifiserte, kan vi se på hva de søker seg til og antall søknader de sender.

Blant norskfødte med innvandrerforeldre er det en noe større andel som søkte seg inn på de største profesjonsstudiene blant de kvalifiserte søkerne. Med profesjonsstudier medregner vi medisin, tannlege, psykolog og rettsvitenskap, begrunnet med vedvarende høye poenggrenser og høy søkermengde over tid. Mens 8 prosent av de kvalifiserte søkerne som er norskfødte med innvandrerforeldre søkte seg inn på disse profesjonsstudiene, gjelder dette 5 prosent av innvandrere og i overkant av 4 prosent hos den øvrige befolkningen.

Figur 2.6 viser andelen kvalifiserte søkere med og uten tilbud om opptak blant profesjonssøkerne, fordelt etter innvandringskategori. Selv om andelen søkere til profesjonsstudiene er høyest blant norskfødte med innvandrerforeldre, er det størst andel som kommer inn blant den øvrige befolkningen. Mens seks av ti kvalifiserte søkere til profesjonsstudier fra den øvrige befolkningen får tilbud om opptak, gjelder dette 51 prosent blant norskfødte med innvandrerforeldre. Blant innvandrere er andelen lavest, med 46 prosent.

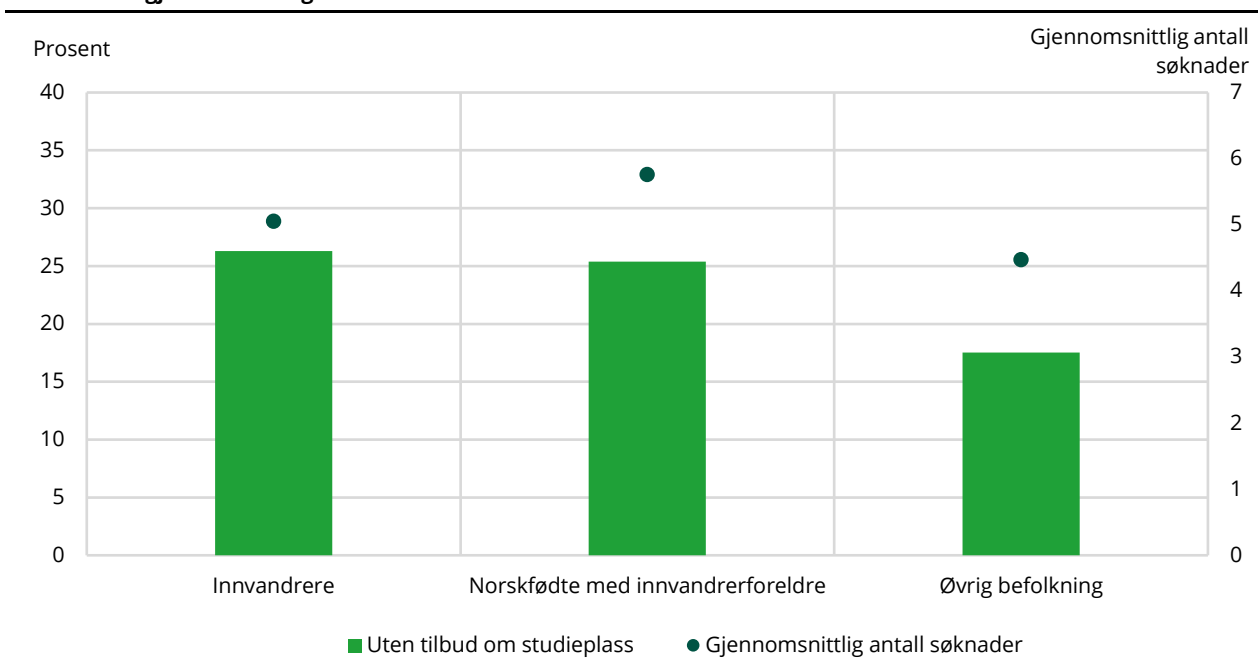
Figur 2.6 Andel kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass ved et profesjonsstudium¹ i 2018, etter innvandringskategori

¹ Utvalgte profesjonsstudier gjelder: Medisin, tannlege, psykologi og rettsvitenskap
 Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A6 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

Figur 2.7 viser andelen kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass samt gjennomsnittlig antall søknader fordelt på innvandringskategori. Funnene er interessante, fordi de viser at innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som ikke får tilbud om opptak sender inn flere søknader enn øvrig befolkning. Det er en mindre andel i den øvrige befolkningen som ikke får tilbud om opptak, og disse har i tillegg det laveste gjennomsnittlige antall søknader. Dette kan indikere at poenggrenser og dermed valg av studier kan være med på å forklare hvorfor en markant større andel blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre ikke får tilbud om opptak selv om de sender flere søknader.

Figur 2.7 Andel kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2018, etter innvandringskategori og gjennomsnittlig antall søknader

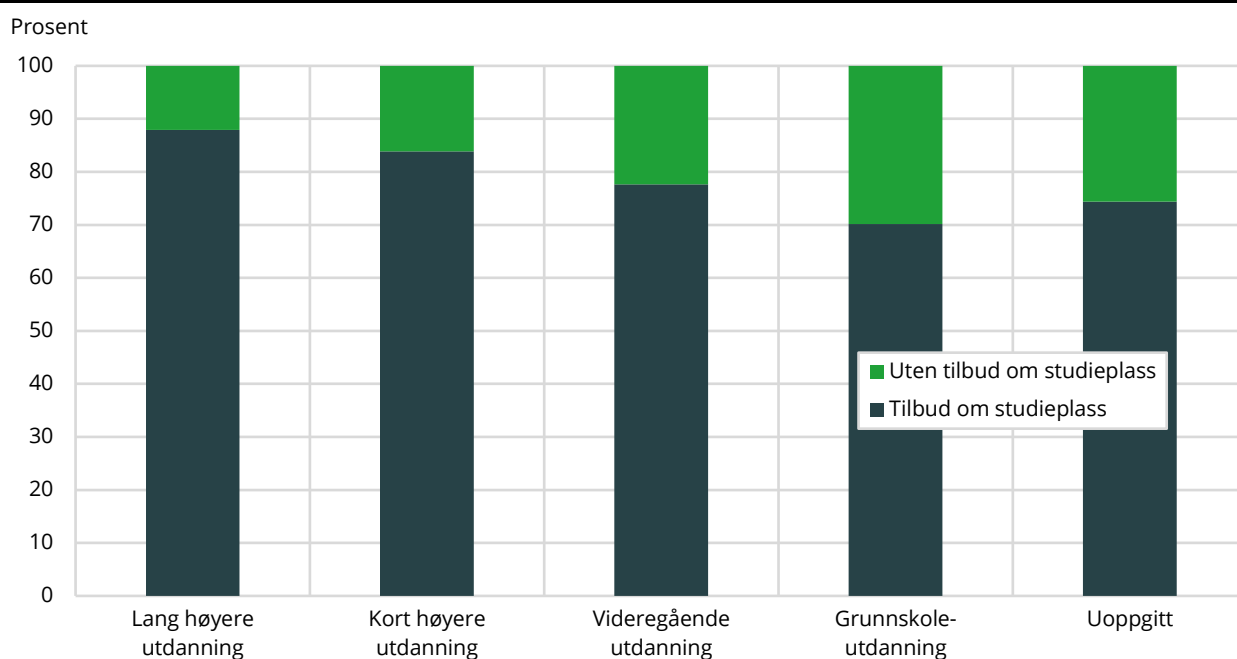
Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A7 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

Foreldrenes utdanningsnivå har betydning

Andelen kvalifiserte søkere som stod uten tilbud om studieplass i 2018 varierte også med sosial bakgrunn. Andelen med tilbud om studieplass blant kvalifiserte søkere synker jo mindre utdanning foreldrene har. Blant søkere som har foreldre med lang høyere utdanning, typisk master, stod 12 prosent uten tilbud om studieplass. Blant søkere med foreldre som har grunnskoleutdanning som høyeste oppnådde utdanning var andelen på 30 prosent.

En mulig forklaring kan være at søkere som har foreldre med lang høyere utdanning oftere har høyere karakter (Ekren & Arnesen, 2022). Blant elever i grunnskolen er forskjellen på hele 10 grunnskolepoeng mellom elever som har foreldre med utdanning på grunnskolenivå (37 poeng) og elever som har foreldre med lang høyere utdanning (47,6 poeng). Søkere med høye karakterer vil ha lettere for å komme inn på ønskede studieprogram, da man konkurrerer om plass gjennom karakterer i de tilfellene hvor det er flere søkere enn studieplasser.

Figur 2.8 Kvalifiserte søkere i 2018, etter foreldrenes utdanningsnivå og utfall. Andel

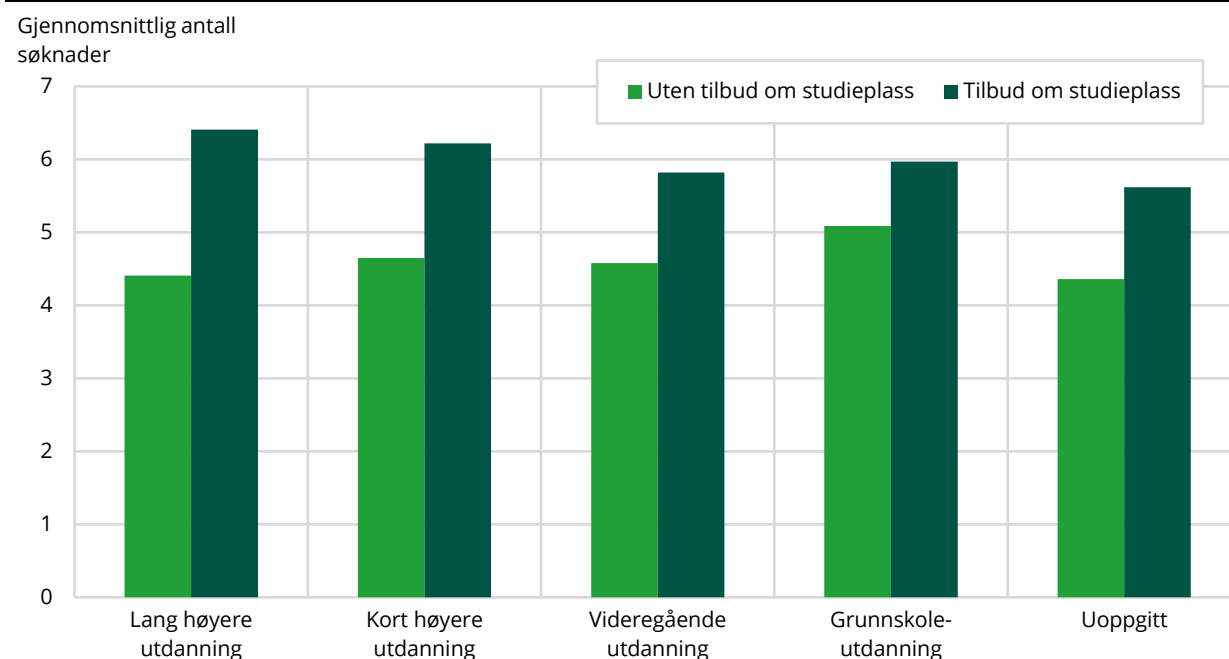

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A8 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

I figur 2.9 ser vi til gjennomsnittlig antall søknader fordelt på foreldrenes utdanningsnivå blant kvalifiserte søkere. Uansett hvilket utdanningsnivå foreldrene har, er det slik at de kvalifiserte søkerne med tilbud om studieplass hadde sendt inn flere søknader enn de som ikke fikk studieplass.

Søkere som har foreldre med lang høyere utdanning har i snitt sendt flere søknader, det gjelder uansett om man fikk tilbud om studieplass eller ikke. Blant kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass øker gjennomsnittlig antall søknader med lavere utdanningsnivå hos foreldrene. Dette er omvendt hos søkerne som fikk tilbud om plass, hvor søkerne med foreldre som har lang høyere utdanning har høyest gjennomsnittlig antall søknader (6,4) mot de som har foreldre med grunnskoleutdanning (6,0).

Figur 2.9 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter foreldrenes utdanningsnivå og gjennomsnittlig antall søknader. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A9 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

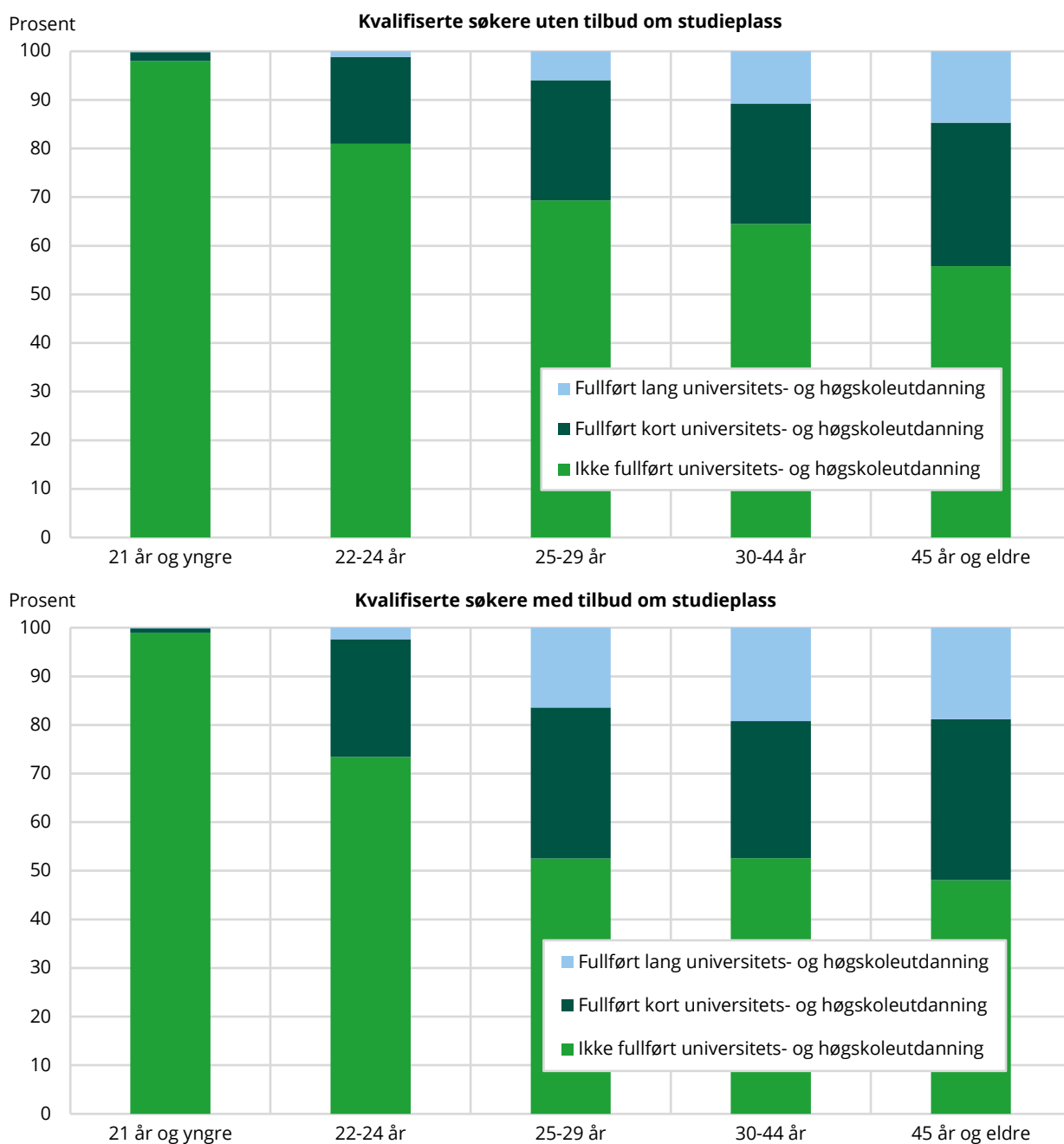
Flertallet av søkerne har ikke tatt høyere utdanning tidligere

Blant alle kvalifiserte søkere hadde åtte av ti ikke fullført en utdanning ved et universitet eller en høyskole tidligere.

Det er naturlig at yngre søkere i mindre grad vil ha fullført høyere utdanning i forkant, sammenlignet med eldre søkere. Figur 2.10 viser andelen som har fullført kort eller lang universitets- og høyskoleutdanning etter alder, både blant søkere som fikk og ikke fikk tilbud om studieplass.

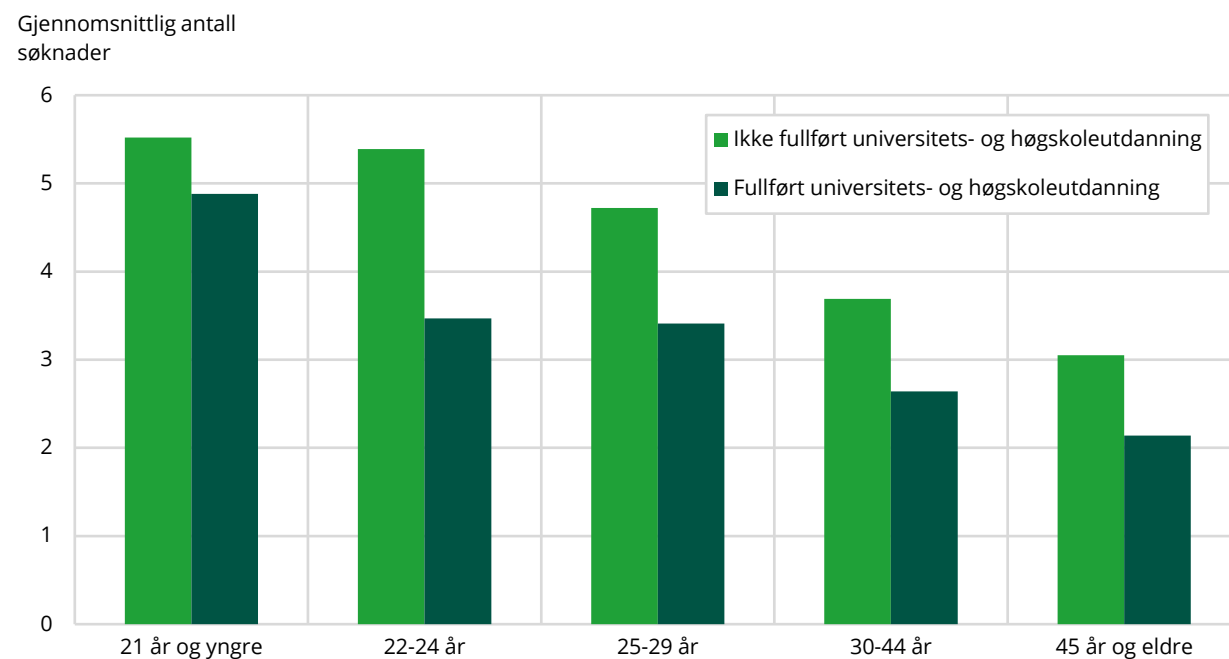
Fra og med 25 års alder, ser vi at omtrent halvparten av de kvalifiserte søkerne som fikk tilbud om studieplass faktisk hadde fullført en universitets- og høyskoleutdanning tidligere. Blant søkerne over 25 år uten tilbud om studieplass, står langt flere uten en fullført utdanning fra tidligere sammenlignet med de som fikk tilbud om studieplass. Det er altså flere blant de som står uten tilbud om studieplass som ikke har fullført en universitets- og høyskoleutdanning tidligere. Det er også en langt større andel som har fullført lang universitets- og høyskoleutdanning, det vil si master, blant søkerne som fikk tilbud om opptak.

Figur 2.10 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter tidligere fullført universitets- og høgskoleutdanning. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A10 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

Som vi allerede har avdekket, er antall søknader et gjennomgående element som følger med det å få tilbud om studieplass eller ikke. Figur 2.11 viser at kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass som har fullført en universitets- og høgskoleutdanning tidligere, i gjennomsnitt sender inn færre søknader enn søkerne som ikke har fullført en universitets- og høgskoleutdanning tidligere. Dette gjelder for alle aldersgrupper. Eldre søkere som har fullført en universitets- og høgskoleutdanning tidligere sender inn færrest søknader, med et gjennomsnitt på 2,14 søknader.

Figur 2.11 Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2018, etter gjennomsnittlig antall søknader, tidligere fullført universitets- og høyskoleutdanning og aldersgruppe. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A11 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

Gjennomgående ser vi at de som ikke har fullført en universitets- og høyskoleutdanning tidligere sender inn flere søknader. Blant kvalifiserte søkere uten tilbud om opptak gjelder dette uansett aldersgruppe.

Har man allerede fullført en universitets- og høyskoleutdanning vil det for noen være slik at man søker seg inn på en utdanning som bygger på den man allerede har fullført. Det kan da være færre utdanninger å velge mellom. I tillegg kan det være at man søker seg til institusjoner i et gitt geografisk område fordi man er etablert der. Dette kan være en mulig forklaring på hvorfor søkerne som allerede har fullført en universitets- og høyskoleutdanning i snitt sender inn færre søknader enn dem som ikke har fullført en universitets- og høyskoleutdanning tidligere.

Hvilken utdanningsbakgrunn har søkerne?

Figur 2.12 viser hvilken type utdannings situasjon søkerne sto i på søknadstidspunktet, og om de hadde fullført en universitets- og høyskoleutdanning før studiestart i 2018. Søkerne deles i fire kategorier: (1) Ikke student på søknadstidspunktet og ikke fullført en universitets- og høyskoleutdanning tidligere, (2) Registrert som student på søknadstidspunktet men ikke fullført en universitets- og høyskoleutdanning tidligere, (3) Registrert som student på søknadstidspunktet og har fullført en universitets- og høyskoleutdanning eller (4) Ikke student på søknadstidspunktet men har fullført en universitets- og høyskoleutdanning. Figuren gir en fulltelling og samtlige av de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass kan plasseres i en av disse.

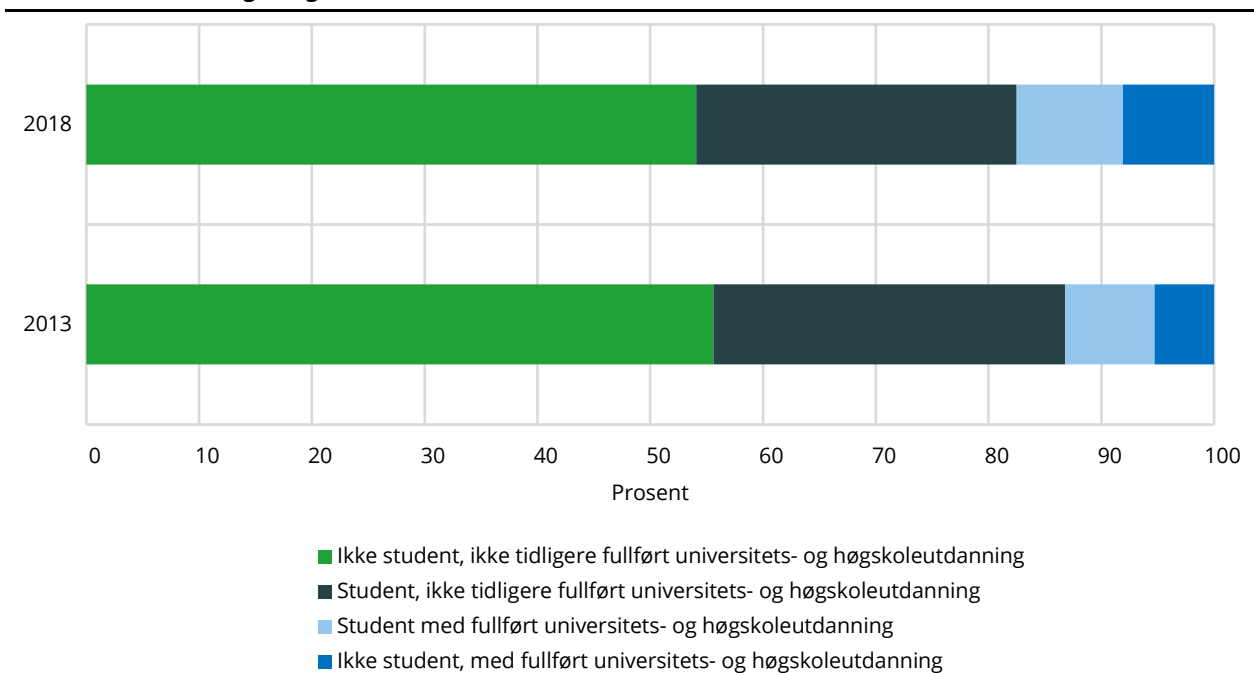
Rett over halvparten (54 prosent) av søkerne i 2018 var ikke studenter på søknadstidspunktet og hadde heller ikke fullført en universitets- og høyskoleutdanning innen høsten 2018. 28 prosent studerte også året før, men har ennå ikke fullført en universitets- og høyskoleutdanning.

8 prosent av søkerne hadde fullført en universitets- og høyskoleutdanning og var ikke studenter på søknadstidspunktet. Disse kan for eksempel være noen som har vært i arbeid, og som bestemmer seg for å ta en ny utdanning. 9 prosent hadde fullført en universitets- og høyskoleutdanning innen høsten 2018 og var også student på søknadstidspunktet. Dette er for eksempel studenter som gikk siste året på en bachelor på søknadstidspunktet, fullførte bacheloren til sommeren og som søkte seg

inn på master med oppstart høsten 2018. Søkerne i 2013 har lignende fordeling av utdanningsbakgrunn, men det var en noe mindre andel som hadde fullført en universitets- og høyskoleutdanning tidligere. Dette kan muligens peke mot at det over tid er flere voksne som velger å ta utdanning.

Det er heller ikke forskjeller i fordeling av utdanningsbakgrunn mellom kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass.

Figur 2.12 Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018, etter utdanningssituasjon og utdanningsbakgrunn. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A12 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

3. Hva gjør de kvalifiserte søkerne i stedet?

Hva gjør de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass påfølgende høst, og året etter? Disse søkerne fikk ikke tilbud om å studere ved noen av sine studieønsker i det samordna opptaket, selv om de kvalifiserte for opptak til minst ett av sine studieønsker. I dette kapitlet ser vi til hva de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass gjorde samme høst og året etter. Vi fokuserer kun på kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i 2013 og 2018, som utgjør 12 277 og 23 271 søkere.

3.1. Status samme høst

Figur 3.1 viser hvilken hovedaktivitet de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass var registrert i samme høst. Hver person telles kun én gang og finnes derfor bare i én hovedaktivitet.

Aktivitetene er organisert i prioritert rekkefølge. Hvis noen er registrert som student i universitets- og høgskoleutdanning regnes dette som vedkommende sin hovedaktivitet. Dette kan skje enten via restopptak og lokale opptak eller ved at man fortsatte i et påbegynt utdanningsløp. Videre telles man hvis man er registrert i førstegangstjeneste i militæret, og videre om man er registrert som sysselsatt. Til sist telles man under andre kategorier, dersom man ikke er registrert i noen av de foregående kategoriene. Annet-kategorien omfatter arbeidsledige, pensjonister, personer på ytelser samt de som er i utdanning på lavere nivåer.

Fordi figur 3.1 teller en person bare én gang, vil andelene ikke være representative for hvor mange som er sysselsatt av alle de kvalifiserte søkerne uten tilbud om opptak. Det er sannsynlig at en del av de som er i høyere utdanning også er i jobb samtidig. Totale sysselsettingstall presenteres senere i figur 3.4, med en fulltelling av alle sysselsatte blant de kvalifiserte søkerne uten tilbud om opptak i 2013 og 2018.

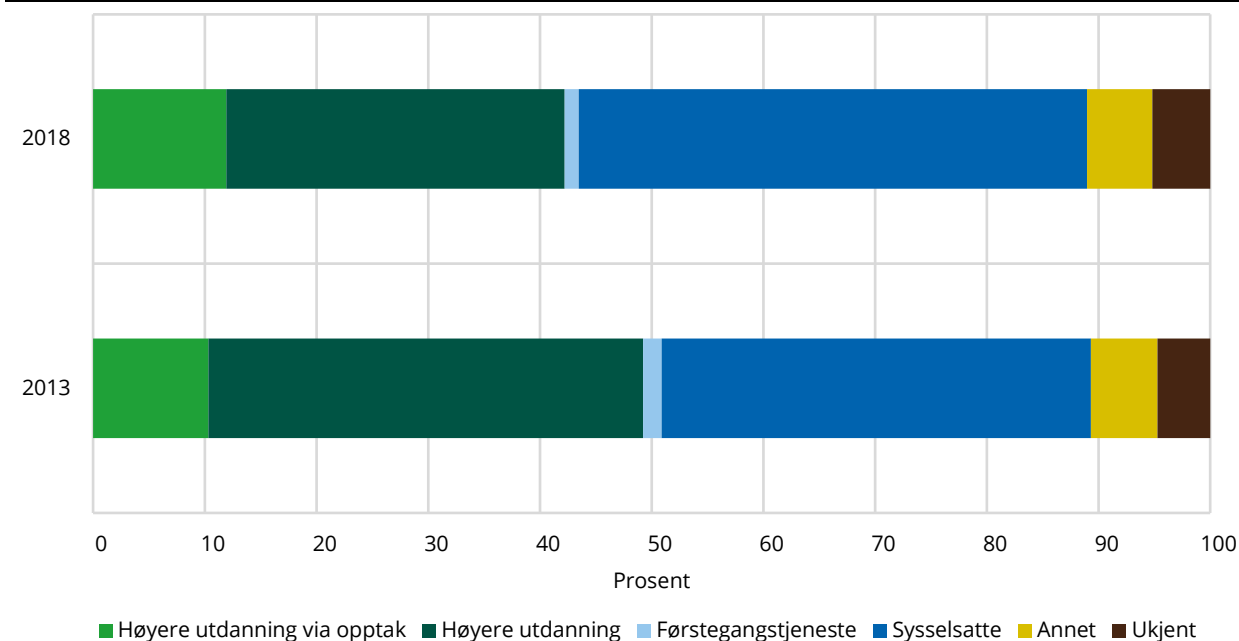
Mer enn fire av ti kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i hovedopptaket i 2018 var registrert i høyere utdanning samme høst. I rene tall vil dette si at 9 826 av 23 271 studerte høsten 2018, selv om de ikke fikk tilbud om studieplass i hovedopptaket til Samordna opptak. 12 prosent kom inn på en universitets- og høgskoleutdanning via lokale opptak eller restopptak. 30 prosent fortsatte i en utdanning uten å gå via et opptak. I 2013 var halvparten (49 prosent) i utdanning samme høst som de ikke fikk tilbud om studieplass i hovedopptaket til Samordna opptak.

Det er altså mange som tar høyere utdanning selv om de ikke fikk tilbud om ønskede studieplasser de kvalifiserte for. Som vist tidligere var totalt 38 prosent registrert som student i studieåret 2017/2018 (figur 2.12), og mange har fortsatt i denne utdanningen etter at de ikke fikk tilbud om studieplass i hovedopptaket i 2018. En del har også fått opptak gjennom restopptaket, i tillegg til lokale opptak. Sistnevnte må ikke tolkes som en reserveløsning, da dette omfatter de fleste masterutdanninger i Norge, samt utdanninger på bachelornivå med opptaksprøver, som ofte finnes i kreative fag.

De var registrert i enten høyere utdanning eller jobb samme høst som de ikke fikk tilbud om opptak til studier de kvalifiserte til.

Blant kvalifiserte søkere uten studieplass som ikke var registrert i høyere utdanning høsten 2018 var 1 prosent registrert i førstegangstjeneste og nærmere halvparten (46 prosent) registrert som sysselsatte som hovedaktivitet. Med dette mener vi at sysselsetting var den høyeste prioriterte kategorien de er registrert i, merk at dette ikke sier noe om hvor stor stillingen er.

Figur 3.1 Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018, etter hovedaktivitet samme høst. Andel

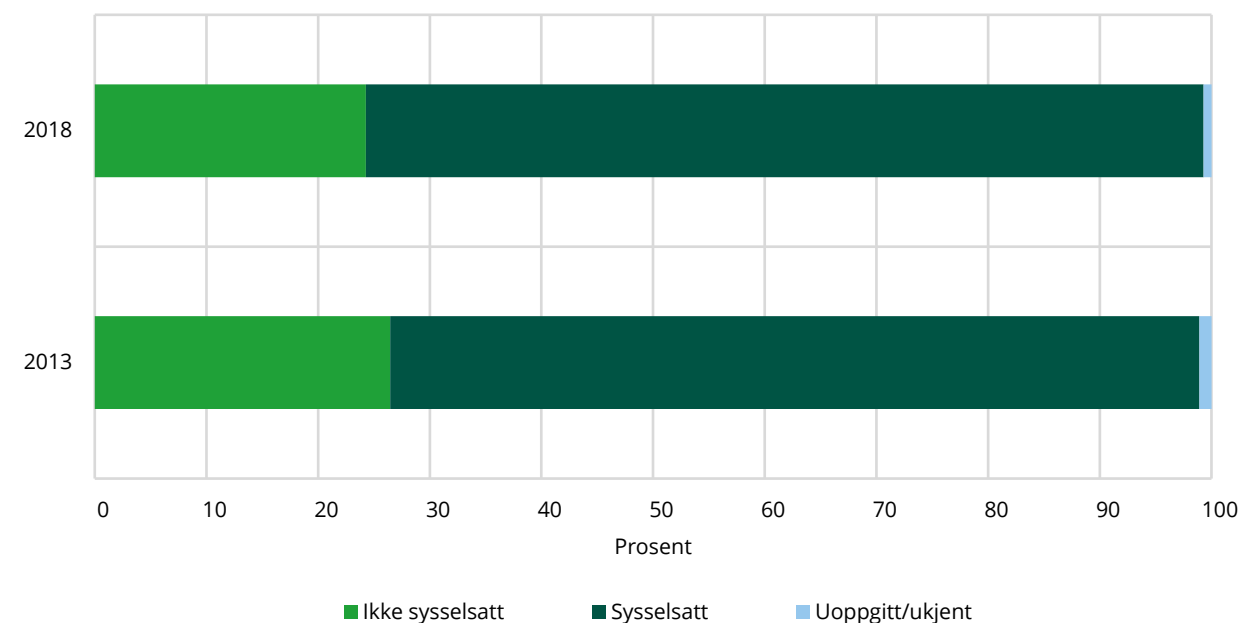
Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A13 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

Tre av fire var sysselsatte høsten 2018

Tre av fire kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass var registrert som sysselsatte høsten 2018. Denne andelen er høyere enn det vi så for hovedaktivitet i figur 3.1. Dette er fordi vi nå ser til alle som var sysselsatte høsten 2018, uavhengig av om de kombinerer det med høyere utdanning.

I 2013 var andelen sysselsatte noe lavere, med 73 prosent. Merk likevel at tallene for 2013 og 2018 ikke er direkte sammenlignbare, da det er ulike datagrunnlag (Næsheim & Berge, 2016).

Figur 3.2 Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018, etter sysselsetting høsten 2013 og 2018. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A14 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

Halvparten søker igjen året etter

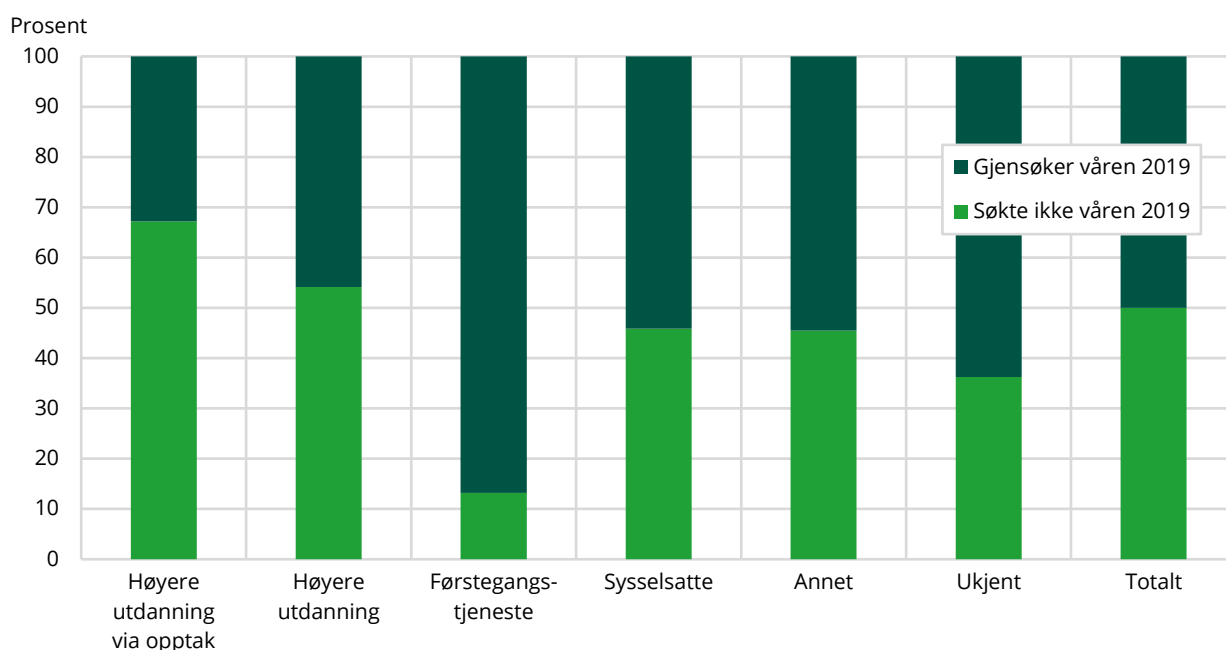
Det er også mange som er gjensøkere, det vil si at de søker om opptak til høyere utdanning via Samordna opptak også året etter. Figur 3.3. viser andelen gjensøkere i 2019 etter hvilken hovedaktivitet vedkommende var registrert i høsten 2018, blant kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2018.

Halvparten av de kvalifiserte søkerne som ikke fikk tilbud om opptak i 2018, søkte om studieplass via Samordna opptak også våren 2019. Hvis vi ser til hvilke hovedaktiviteter de kvalifiserte søkerne var registrert i høsten 2018, skiller de som var i førstegangstjeneste seg ut. Hele 87 prosent av de som var registrert i førstegangstjeneste høsten 2018 søkte Samordna opptak også i 2019. Dette er naturlig, da de som er i førstegangstjenesten ofte er yngre personer som akkurat har fullført videregående opplæring.

Det er lavest andel gjensøkere blant dem som høsten 2018 var i utdanning via lokale opptak og restopptak, med 32 prosent som søkte Samordna opptak i 2019. Disse har høsten 2018 begynt å studere noe, og tallene viser at disse i mindre grad søker om nytt opptak via Samordna opptak året etter. Andelen er noe høyere blant dem som fortsatte i en påbegynt utdanning, hvor 46 prosent var gjensøkere i 2019. Disse har altså to år på rad søkt seg bort fra utdanningen de går.

Blant de som var sysselsatte høsten 2018 var 54 prosent gjensøkere i 2019. Det vil si at nesten halvparten av dem som var i jobb som hovedaktivitet høsten etter at de ikke fikk tilbud om studieplass, ikke gjør et nytt forsøk på å studere året etter.

Figur 3.3 Gjensøkere i 2019 blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i 2018, etter hovedaktivitet høsten 2018. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A15 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

Totalt sett var halvparten av de kvalifiserte søkerne som ikke fikk tilbud om opptak i 2018 gjensøkere i Samordna opptak våren 2019 (Figur 3.2). Av disse valgte 57 prosent å søke seg inn på den samme utdanningen året etter, mens 43 prosent søkte seg inn på noe annet. Det er altså mest vanlig å søke det samme året etter blant de som ikke får tilbud om opptak selv om de er kvalifiserte. Dette varierer likevel mye med hvilke studieprogram man opprinnelig søkte seg inn på i 2018.

Tabell 3.1 lister opp studieprogrammer med størst andel som gjentar søknaden året etter, hos gjensøkerne blant de kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2018. Vi ser da til den øverste utdanningen på søkerens liste som vedkommende kvalifiserte til i 2018 og i 2019, og ser om vedkommende søkte seg inn på samme studieprogram begge årene.

Høgskolekandidatutdanninger er den retningen hvor størst andel gjentar søknaden fra året før, med henholdsvis 76 prosent som i 2019 gjentar søknaden fra 2018. Bachelor i barnehagelærer følger rett bak, hvor 75 prosent søker seg inn også året etter. Ellers finner vi mange studieområder med høye poenggrenser, som for eksempel master i arkitektur, medisin, veterinær, ingeniørfag, tannlege, jus og psykologi.

Tabell 3.1 Antall gjensøkere i 2019 blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass, etter andeler som søkte det samme som i 2018. Antall og andel

	I alt	Antall gjensøkere	Gjensøkere i 2019	
			Søkte det samme	Søkte noe annet
Høgskolekandidat, 2-årig	142	62	75,8	24,2
Bachelor, førskole-/barnehagelærerutdanning	548	295	74,6	25,4
Bachelor, ingeniørfag	203	89	65,2	34,8
Bachelor, humanistiske og estetiske fag	1 222	424	59,0	41,0
Master, lærerutdanninger	155	94	55,3	44,7
Bachelor, samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	292	180	55,0	45,0
Master, arkitektur, 5½-årig	51	36	52,8	47,2
Medisin	541	319	52,7	47,3
Sivilingeniørutdanning	60	38	52,6	47,4
Bachelor, naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag (ikke ingeniør)	1 254	579	45,9	54,1
Tannlege	95	51	45,1	54,9
Bachelor, økonomiske og administrative fag	1 584	592	44,9	55,1
Bachelor, helsefagutdanning, ikke sykepleier	2 650	1 457	43,4	56,6
Master, teknologifag	183	83	43,4	56,6
Bachelor, sykepleieutdanning	4 915	2 896	42,2	57,8
Psykologi profesjon	660	340	42,1	57,9
Jus (rettsvitenskap)	1 108	600	41,3	58,7
Veterinærmedisin	89	56	41,1	58,9

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A16 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

Utfall blant gjensøkere

Blant gjensøkerne, som utgjorde halvparten av de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass i 2018, var det mange som lyktes med opptaket året etter. Seks av ti gjensøkere fikk tilbud om studieplass i 2019.

Det er likevel markante forskjeller i utfall mellom dem som søkte seg inn på den samme utdanningen, og de som søkte seg inn på noe nytt. Blant gjensøkerne i 2019 som søkte seg inn på en ny utdanning fikk 72 prosent tilbud om opptak. Blant de som fortsatte å søke på samme utdanning som året før fikk halvparten (49 prosent) tilbud om studieplass i 2019. Mange ser altså ut til å lykkes i sitt nye forsøk på å komme inn på en universitets- og høgskoleutdanning året etter, spesielt blant dem som prioriterer en ny utdanning øverst.

Tabell 3.2 Gjensøkere i 2019 blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i 2018, etter utfall på søknad i 2019. Andeler

	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass	I alt
Gjensøkere i alt	37,7	62,3	11 640
Samme utdanning	50,7	49,3	5 033
Ny utdanning	27,9	72,1	6 607

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A17 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

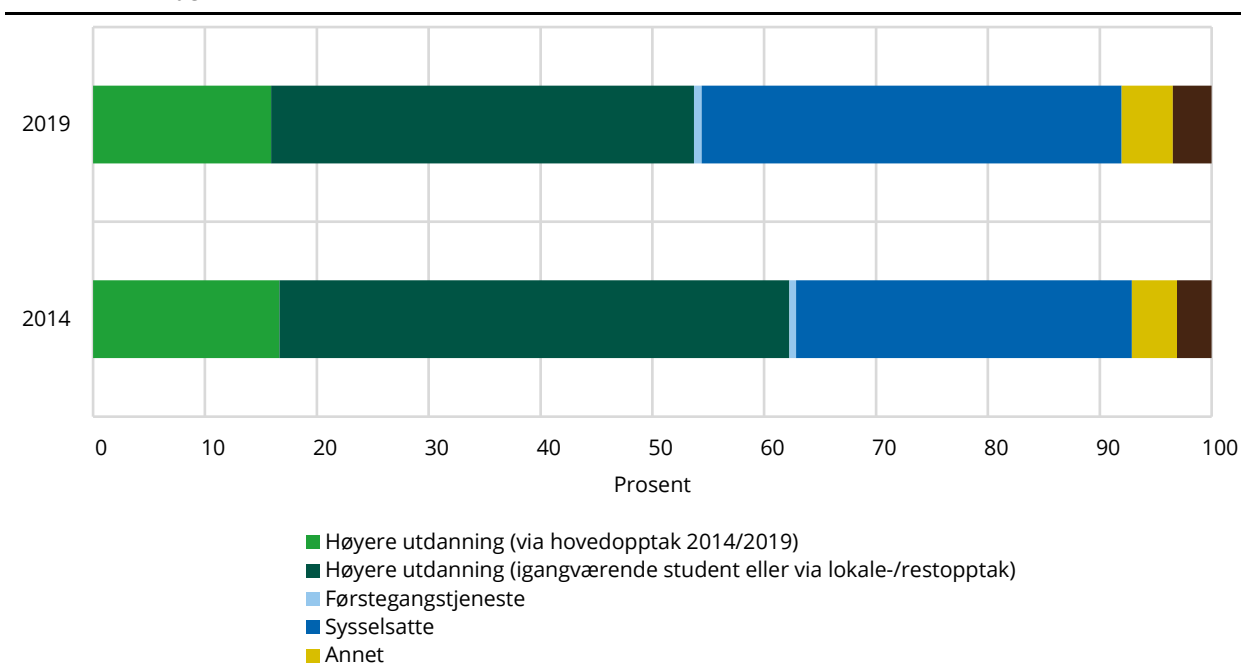
3.2. Status året etter

Det er også nyttig å se til hva de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018 gjorde året etterpå, det vil si høsten 2014 og 2019. Vi har her organisert søkerne etter hovedaktivitet som i figur 3.1, men for høsten året etter.

54 prosent av de kvalifiserte søkerne som ikke fikk tilbud om studieplass i hovedopptaket i 2018 var i høyere utdanning høsten 2019. I rene tall vil det si at 12 502 av 23 271 var i utdanning året etter at de ikke fikk tilbud om studieplass de kvalifiserte til i hovedopptaket i 2018. Blant samme gruppe fra 2013, var hele 62 prosent i utdanning høsten 2014.

16 prosent var i utdanning høsten 2019 via hovedopptaket i Samordna opptak. Det vil si at 16 prosent av de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass i 2018 var gjensøkere som lykkes med søknaden året etter. Ytterligere 38 prosent var registrert i utdanning som hovedaktivitet, enten ved at de fortsatte i en igangværende utdanning eller at de fikk studieplass i 2019 via lokale opptak eller restopptak.

Høsten 2019 var mer enn en av tre registrert som sysselsatt som hovedaktivitet etter vår rangering.

Figur 3.4 Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018, etter hovedaktivitet høsten 2014 og 2019. Andel

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell A18 (Vedlegg A: Vedleggstabeller)

4. Avsluttende diskusjon

Utviklingen over tid, frem til 2022, var at kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass var en gruppe i vekst. Man har da en situasjon hvor en økende mengde søkere kvalifiserer til å studere, uten å få tilgang. Flere og flere stod uten tilbud om studieplass etter hovedopptaket, og måtte fylle det kommende året med noe annet enn sine studieønsker.

Denne rapporten har vist at mange av de kvalifiserte søkerne som ikke får tilbud om studieplass gjennom Samordna opptak likevel tar høyere utdanning samme høst. I 2018 gjelder dette fire av ti og det øker til mer enn halvparten året etter. Det å ikke få tilbud om studieplass i hovedopptaket er derfor ikke ensbetydende med at man ikke får tatt høyere utdanning. Noen fortsatte på studier som de allerede gikk på (30 prosent), mens andre fikk studieplass gjennom restopptak eller lokale opptak (12 prosent). Et helt år etterpå er mer enn halvparten i utdanning. Slik sett bidrar rapporten med en nyansering av utviklingen i antall kvalifiserte søkere uten studieplass.

Det store flertallet blant de yngste kvalifiserte søkerne, det vil si 21 år og yngre, får tilbud om studieplass (87 prosent). Disse er i en livssituasjon hvor de skal studere for første gang, og det er positivt at denne gruppen i stor grad får tilbud om ønskede studieplasser i ung alder. Vi så også at halvparten (54 prosent) av de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass var i en situasjon hvor de ikke var studenter på søknadstidspunktet og heller ikke hadde fullført en universitets- og høgskoleutdanning fra tidligere. Mange var altså uten erfaring fra universitets- og høgskolesektoren.

Men selv om halvparten faktisk tar høyere utdanning innen kort tid, står den resterende halvparten utenfor utdanning i årene etter at de ikke fikk tilbud om studieplass gjennom Samordna opptak. Disse har valgt å sende inn opptil ti søknader i det samordna opptaket, og man kan derfor tenke seg at det ligger en intensjon om å studere bak. For noen kan det være et forsøk på å komme inn på spesifikke studier, ofte med høye poenggrenser. For andre kan det være i et forsøk på å komme inn på en spesifikk utdanning i forbindelse med videreutdanning, endring av karrierevei eller på grunn av familiehensyn og bosted.

Felles for de kvalifiserte søkerne som ikke lykkes med å få studieplass i hovedopptaket er at de sender inn få søknader. De er ofte eldre, og har i mindre grad enn de som får tilbud om opptak fullført en utdanning tidligere. En god del av de kvalifiserte søkerne uten tilbud om studieplass er også målrettede søkere som ønsker seg inn på en utdanning med høye poenggrenser.

Blant alle kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass identifiserte vi hovedaktiviteter samme høst, og viste at 46 prosent er i jobb heller enn i høyere utdanning samme høst. Det store flertallet (89 prosent) var enten i høyere utdanning eller jobb etter at de ikke fikk tilbud om studieplass selv om de kvalifiserte for det.

Referanser

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. (2022). Sluttstatistikk 2022. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og Samordna opptak. <https://www.samordnaopptak.no/info/om/sokertall/sokertall-2022/sluttstatistikk-uhg-2022.pdf>

Ekren, R. & Arnesen, S., H. (2022). Hvordan påvirker foreldres utdanning og inntekt barnas karakterer? Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/grunnskoler/statistikk/karakterer-ved-avsluttet-grunnskole/artikler/hvordan-pavirker-foreldres-utdanning-og-inntekt-barnas-karakterer>

Kunnskapsdepartementet. (2016). Struktur i høyere utdanning. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/hoyereutdanning/innsikt/veien-mot-ny-struktur/id2415316/>

Nygård, G. (2022). Nå er det over 300 000 studenter i Norge. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/statistikk/studenter-i-universitets-oghogskoleutdanning/artikler/na-er-det-over-300-000-studenter-i-norge>

Næsheim, H. & Berge, C. (2016). Nærmere om forholdet mellom gammel og ny statistikk. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/naermere-om-forholdet-mellom-gammel-og-ny-statistikk>

Vedlegg A: Vedleggstabeller

Tabell A1 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter antall søknader

Antall søknader	2013		2018	
	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
I alt	12 277	85 127	23 271	101 496
1	2 896	8 459	4 654	9 386
2	2 124	7 457	3 181	8 102
3	1 868	8 969	3 014	9 931
4	1 486	9 003	2 450	9 343
5	1 107	7 850	1 974	8 854
6	723	6 929	1 407	8 174
7	543	5 859	1 160	7 453
8	364	5 360	995	7 009
9	287	5 384	1 116	8 022
10	879	19 857	3 320	25 222

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A2 Om kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i hovedopptak også søkte i restopptak

	2013			2018		
	I alt	Søkte ikke studieplass i restopptak	Søkte studieplass i restopptak	I alt	Søkte ikke studieplass i restopptak	Søkte studieplass i restopptak
I alt	12 277	11 056	1 221	23 271	21 099	2 172
Søkte ikke i restopptak	11 056	11 056	-	21 099	21 099	-
Fikk tilbud om studieplass i restopptak	1 080	-	1 080	1 739	-	1 739
Fikk ikke tilbud om studieplass i restopptak	141	-	141	433	-	433

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A3 Kvalifiserte søkere med og uten studieplass, etter gjennomsnittlig antall søknader og aldersgruppe

Alder	2013			2018		
	I alt	Gjennomsnittlig antall søknader		I alt	Gjennomsnittlig antall søknader	
		Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass		Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
I alt	97 404	3,8	5,9	124 767	4,6	6,1
21 år og yngre	49 162	4,3	6,6	58 079	5,5	7,0
22-24 år	22 796	3,9	5,7	27 752	5,0	5,9
25-29 år	13 593	3,5	4,9	20 111	4,3	5,1
30-44 år	9 934	2,8	3,8	15 548	3,3	4,2
45 år og eldre	1 919	2,4	2,8	3 277	2,7	3,1

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A4 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter aldersgrupper

Alder	2013			2018		
	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
I alt	97 404	12 277	85 127	124 767	23 271	101 496
21 år og yngre	49 162	4 926	44 236	58 079	7 563	50 516
22-24 år	22 796	3 283	19 513	27 752	5 684	22 068
25-29 år	13 593	2 169	11 424	20 111	4 707	15 404
30-44 år	9 934	1 581	8 353	15 548	4 296	11 252
45 år og eldre	1 919	318	1 601	3 277	1 021	2 256

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A5 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter innvandringskategori

Innvandringskategori	2013			2018		
	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
I alt	97 404	12 277	85 127	124 767	23 271	101 496
Innvandrere	6 811	1 220	5 591	11 237	2 954	8 283
Norskfødte med innvandrerforeldre	3 085	588	2 497	5 388	1 367	4 021
Øvrig befolkning	87 440	10 448	76 992	108 087	18 931	89 156
Uoppgitt	68	21	47	55	19	36

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A6 Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass ved profesjonsstudium¹, etter innvandringskategori

Innvandringskategori	2013			2018		
	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
I alt	5 036	2 157	2 879	5 759	2 404	3 355
Innvandrere	353	208	145	523	285	238
Norskfødte med innvandrerforeldre	294	157	137	417	204	213
Øvrig befolkning	4 375	1 784	2 591	4 807	1 907	2 900
Uoppgitt	14	8	6	12	8	4

¹ Utvalgte profesjonsstudier gjelder: Medisin, tannlege, psykologi og rettsvitenskap

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A7 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter innvandringskategori og gjennomsnittlig antall søknader

Innvandringskategori	2013			2018		
	I alt	Gjennomsnittlig antall søknader		I alt	Gjennomsnittlig antall søknader	
		Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass		Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
I alt	97 404	3,8	5,9	124 767	4,6	6,1
Innvandrere	6 811	4,2	5,8	11 237	5,1	6,2
Norskfødte med innvandrerforeldre	3 085	4,8	7,0	5 388	5,8	7,0
Øvrige befolkning	87 440	3,7	5,8	108 087	4,5	6,1
Uoppgitt	68	4,4	4,2	55	3,6	5,8

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A8 Kvalifiserte søkere med og uten studieplass, etter foreldrenes utdanningsnivå

Foreldrenes utdanningsnivå	2013			2018		
	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
I alt	97 404	12 277	85 127	124 767	23 271	101 496
Lang høyere utdanning	16 578	1 747	14 831	22 637	2 729	19 908
Kort høyere utdanning	37 022	4 180	32 842	48 328	7 797	40 531
Videregående utdanning	34 489	4 745	29 744	41 337	9 237	32 100
Grunnskoleutdanning	5 827	986	4 841	7 462	2 226	5 236
Uoppgitt	3 488	619	2 869	5 003	1 282	3 721

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A9 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter foreldrenes utdanningsnivå og gjennomsnittlig antall søknader

Foreldrenes utdanningsnivå	2013			2018		
	I alt	Gjennomsnittlig antall søknader		I alt	Gjennomsnittlig antall søknader	
		Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass		Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
I alt	97 404	3,8	5,9	124 767	4,6	6,1
Lang høyere utdanning	16 578	3,8	6,3	22 637	4,4	6,4
Kort høyere utdanning	37 022	3,8	6,1	48 328	4,7	6,2
Videregående utdanning	34 489	3,7	5,5	41 337	4,6	5,8
Grunnskoleutdanning	5 827	3,9	5,5	7 462	5,1	6,0
Uoppgitt	3 488	3,8	5,1	5 003	4,4	5,6

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A10 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter tidligere fullført universitets- og høyskoleutdanning og aldersgruppe

Alder	Tidligere fullført universitets- og høyskoleutdanning	2013			2018		
		I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
I alt	Ikke fullført	82 339	10 336	72 003	99 921	18 619	81 302
	Kort universitets- og høyskoleutdanning	11 701	1 569	10 132	18 163	3 681	14 482
	Lang universitets- og høyskoleutdanning	3 364	372	2 992	6 683	971	5 712
21 år og yngre	Ikke fullført	48 795	4 848	43 947	57 416	7 412	50 004
	Kort universitets- og høyskoleutdanning	335	72	263	582	139	443
	Lang universitets- og høyskoleutdanning	32	6	26	81	12	69
22-24 år	Ikke fullført	17 755	2 660	15 095	20 807	4 603	16 204
	Kort universitets- og høyskoleutdanning	4 703	579	4 124	6 350	1 015	5 335
	Lang universitets- og høyskoleutdanning	338	44	294	595	66	529
25-29 år	Ikke fullført	8 376	1 525	6 851	11 358	3 264	8 094
	Kort universitets- og høyskoleutdanning	3 753	516	3 237	5 944	1 162	4 782
	Lang universitets- og høyskoleutdanning	1 464	128	1 336	2 809	281	2 528
30-44 år	Ikke fullført	6 280	1 091	5 189	8 685	2 770	5 915
	Kort universitets- og høyskoleutdanning	2 368	327	2 041	4 239	1 064	3 175
	Lang universitets- og høyskoleutdanning	1 286	163	1 123	2 624	462	2 162
45 år og eldre	Ikke fullført	1 133	212	921	1 655	570	1 085
	Kort universitets- og høyskoleutdanning	542	75	467	1 048	301	747
	Lang universitets- og høyskoleutdanning	244	31	213	574	150	424

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A11 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter gjennomsnittlig antall søknader, tidligere fullført universitets- og høyskoleutdanning og aldersgruppe

Alder	Fullført universitets- og høyskoleutdanning	2013			2018		
		I alt	Gjennomsnittlig antall søknader		I alt	Gjennomsnittlig antall søknader	
			Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass		Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
21 år og yngre	Ikke fullført	48 795	4,3	6,7	57 416	5,5	7,0
	Fullført	367	2,7	5,8	663	4,9	6,4
22-24 år	Ikke fullført	17 755	4,1	6,0	20 807	5,4	6,2
	Fullført	5 041	2,8	5,0	6 945	3,5	5,1
25-29 år	Ikke fullført	8 376	3,8	5,1	11 358	4,7	5,5
	Fullført	5 217	2,8	4,6	8 753	3,4	4,7
30-44 år	Ikke fullført	6 280	3,1	4,0	8 685	3,7	4,6
	Fullført	3 654	2,3	3,5	6 863	2,6	3,9
45 år og eldre	Ikke fullført	1 133	2,5	3,0	1 655	3,1	3,4
	Fullført	786	2,2	2,6	1 622	2,1	2,8

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A12 Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter utdannings situasjon og utdanningsbakgrunn

	2013			2018		
	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
I alt	97 404	12 277	85 127	124 767	23 271	101 496
Ikke student, ikke tidligere fullført universitets- og høgskoleutdanning	56 836	6 827	50 009	67 900	12 582	55 318
Student, ikke tidligere fullført universitets- og høgskoleutdanning	27 516	3 829	23 687	34 799	6 614	28 185
Student med fullført universitets- og høgskoleutdanning	8 233	972	7 261	13 582	2 190	11 392
Ikke student, med fullført universitets- og høgskoleutdanning	4 819	649	4 170	8 486	1 885	6 601

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A13 Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass, etter hovedaktivitet høsten 2013/2018

	2013	2018
Hovedaktivitet høst 2013/2018		
I alt	12 277	23 271
Høyere utdanning via opptak	1 266	2 777
Høyere utdanning	4 777	7 049
Førstegangstjeneste	205	288
Sysselsatte	4 717	10 591
Annet	734	1 363
Ukjent	578	1 203

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A14 Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass, etter arbeidsmarkedsstatus høsten 2013/2018

	2013	2018
Arbeidsmarkedsstatus høsten 2013/2018		
I alt	12 277	23 271
Ikke sysselsatt	3 248	5 650
Sysselsatt	8 898	17 456
Uoppgitt	131	165

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A15 Gjensøkere i 2014/2019 blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i 2013/2018, etter hovedaktivitet høsten 2013/2018

	2013			2018		
	I alt	Søkte ikke Samordna opptak 2014	Søkte Samordna opptak 2014	I alt	Søkte ikke Samordna opptak 2014	Søkte Samordna opptak 2014
I alt	12 277	6 374	5 903	23 271	11 631	11 640
Høyere utdanning via opptak	1 266	789	477	2 777	1 866	911
Høyere utdanning	4 777	2 804	1 973	7 049	3 814	3 235
Førstegangstjeneste	205	39	166	288	38	250
Sysselsatte	4 717	2 196	2 521	10 591	4 857	5 734
Annet	734	314	420	1 363	620	743
Ukjent	578	232	346	1 203	436	767

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A16 Gjensøkere blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i 2013/2014, etter studieprogram

	2013					2018				
	I alt	Gjensøker i 2014				I alt	Gjensøker i 2019			
		Søkte ikke i 2014	Søkte det samme	Søkte noe annet	Søkte ikke i 2019		Søkte det samme	Søkte noe annet		
Høgskolekandidat, 2-årig	167	106	61	25	36	142	80	62	47	15
Bachelor, førskole-/barnehagelærerutdanning	49	27	22	13	9	548	253	295	220	75
Bachelor, ingeniørfag	195	91	104	79	25	203	114	89	58	31
Bachelor, humanistiske og estetiske fag	425	249	176	86	90	1 222	798	424	250	174
Master, lærerutdanninger	33	11	22	4	18	155	61	94	52	42
Bachelor, samferdsels- og sikkerhetsfag og andre sevicefag	253	119	134	80	54	292	112	180	99	81
Master, arkitektur, 5½-årig	64	21	43	18	25	51	15	36	19	17
Medisin	489	216	273	146	127	541	222	319	168	151
Sivilingeniørutdanning	145	56	89	32	57	60	22	38	20	18
Bachelor, naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag(ikke ingeniør)	430	220	210	118	92	1 254	675	579	266	313
Tannlege	87	45	42	17	25	95	44	51	23	28
Bachelor, økonomiske og administrative fag ¹	817	1 148	669	324	345	1 584	992	592	266	326
Bachelor, helsefagutdanning, ikke sykepleier	943	476	467	213	254	2 650	1 193	1 457	632	825
Master, teknologifag	207	82	125	46	79	183	100	83	36	47
Bachelor, sykepleieutdanning	1 095	499	596	398	198	4 915	2 019	2 896	1 221	1 675
Psykologi profesjon	354	166	188	63	125	660	320	340	143	197
Jus (rettsvitenskap)	1 227	560	667	290	377	1 108	508	600	248	352
Veterinærmedisin	65	27	38	15	23	89	33	56	23	33

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A17 Gjensøkere i 2014/2019 blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i 2013/2018, etter utfall på søknad i 2014/2019

	2013			2018		
	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass	I alt	Uten tilbud om studieplass	Tilbud om studieplass
Gjensøkere i alt	5 903	1 981	3 922	11 640	4 394	7 246
Samme utdanning	2 661	1 315	1 346	5 033	2 551	2 482
Ny utdanning	3 242	666	2 576	6 607	1 843	4 764

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Tabell A18 Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018, etter hovedaktivitet høsten 2014 og 2019

Hovedaktivitet høsten 2014/2019	2013	2018
I alt	12 277	23 271
Høyere utdanning (via hovedopptak 2014/2019)	2 047	3 707
Høyere utdanning (igangværende student eller via lokale-/restopptak)	5 595	8 795
Førstegangstjeneste	74	160
Sysselsatte	3 685	8 737
Annet	497	1 063
Ukjent	379	809

Kilde: Statistisk Sentralbyrå

Figurregister

Figur 2.1	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter antall søknader. Andel.....	11
Figur 2.2	Kvalifiserte søkere med og uten studieplass i 2018, etter gjennomsnittlig antall søknader og aldersgruppe. Andel	12
Figur 2.3	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter aldersgruppe. Andel.....	13
Figur 2.4	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter innvandringskategori. Andel	14
Figur 2.5	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter innvandringskategori. Andel	15
Figur 2.6	Andel kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass ved et profesjonsstudium ¹ i 2018, etter innvandringskategori	16
Figur 2.7	Andel kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2018, etter innvandringskategori og gjennomsnittlig antall søknader.....	16
Figur 2.8	Kvalifiserte søkere i 2018, etter foreldrenes utdanningsnivå og utfall. Andel.....	17
Figur 2.9	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter foreldrenes utdanningsnivå og gjennomsnittlig antall søknader. Andel.....	18
Figur 2.10	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass i 2018, etter tidligere fullført universitets- og høyskoleutdanning. Andel.....	19
Figur 2.11	Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2018, etter gjennomsnittlig antall søknader, tidligere fullført universitets- og høyskoleutdanning og aldersgruppe. Andel.....	20
Figur 2.12	Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018, etter utdanningssituasjon og utdanningsbakgrunn. Andel.....	21
Figur 3.1	Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018, etter hovedaktivitet samme høst. Andel.....	23
Figur 3.2	Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018, etter sysselsetting høsten 2013 og 2018. Andel.....	23
Figur 3.3	Gjensøkere i 2019 blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i 2018, etter hovedaktivitet høsten 2018. Andel	24
Figur 3.4	Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018, etter hovedaktivitet høsten 2014 og 2019. Andel.....	26

Tabellregister

Tabell 1.1	Populasjonsavgrensning.....	8
Tabell 3.1	Antall gjensøkere i 2019 blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass, etter andeler som søkte det samme som i 2018. Antall og andel.....	25
Tabell 3.2	Gjensøkere i 2019 blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i 2018, etter utfall på søknad i 2019. Andeler	26
Tabell A1	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter antall søknader	29
Tabell A2	Om kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i hovedopptak også søkte i restopptak.....	29
Tabell A3	Kvalifiserte søkere med og uten studieplass, etter gjennomsnittlig antall søknader og aldersgruppe	29
Tabell A4	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter aldersgrupper	29
Tabell A5	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter innvandringskategori.....	30
Tabell A6	Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass ved profesjonsstudium ¹ , etter innvandringskategori	30
Tabell A7	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter innvandringskategori og gjennomsnittlig antall søknader	30
Tabell A8	Kvalifiserte søkere med og uten studieplass, etter foreldrenes utdanningsnivå	30
Tabell A9	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter foreldrenes utdanningsnivå og gjennomsnittlig antall søknader	31
Tabell A10	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter tidligere fullført universitets- og høyskoleutdanning og aldersgruppe	31
Tabell A11	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter gjennomsnittlig antall søknader, tidligere fullført universitets- og høyskoleutdanning og aldersgruppe	31
Tabell A12	Kvalifiserte søkere med og uten tilbud om studieplass, etter utdanningssituasjon og utdanningsbakgrunn	32
Tabell A13	Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass, etter hovedaktivitet høsten 2013/2018	32
Tabell A14	Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass, etter arbeidsmarkedsstatus høsten 2013/2018	32
Tabell A15	Gjensøkere i 2014/2019 blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i 2013/2018, etter hovedaktivitet høsten 2013/2018	32
Tabell A16	Gjensøkere blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i 2013/2014, etter studieprogram	33
Tabell A17	Gjensøkere i 2014/2019 blant kvalifiserte søkere som ikke fikk tilbud om studieplass i 2013/2018, etter utfall på søknad i 2014/2019	33
Tabell A18	Kvalifiserte søkere uten tilbud om studieplass i 2013 og 2018, etter hovedaktivitet høsten 2014 og 2019	33